

[Kirsten Jacobsen]

tænker jeg bl.a. på udskiftning af utætte vinduer, udskiftning af et dårligt, gammelt olie-fyr, opsætning af termostatventiler osv. – skal kunne få tilskud uden brug af energikon-sulent.

Boligministeren (Erling Olsen):

Således som lovforslaget er formet, ligger der i det, at man for at kunne få sit tilskud skal gøre huset færdigt i energibesparende øjemed. Det betyder, at energikon-sulenten kommer ind og ser, hvad der skal gøres, og så er man nødt til at lave alt det, han anbefaler – eller lave op til det beløb, der udløser maksimumstilskud. Ellers kan man ikke få tilskud til arbejderne efter denne lovgivning. Sådan er den altså udformet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 85 stemmer mod 67; 10 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsmini-steren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Afvikling af fradrag for ejendomsskat af ejerboliger).

(Lovforslag nr. L 208. Fremsat 29/4 81. Første behandling 6/5 81. Betænkning 26/5 81. Anden behandling 1/6 81).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Brixtofte (V):

Lovforslaget går ud på at afskaffe fra-dragsretten for ejendomsskatter i løbet af 4 år.

Vi har i udvalgsarbejdet fået belyst, hvor-dan det vil virke, og det har bekræftet, at

det, som venstre sagde ved første behandling, var rigtigt, nemlig at det er de mennesker, der har de mindste indtægter, og som har egen bolig, og som bor i socialdemokratiske kommuner, der rammes hårdest af denne lovgivning, hvorimod de, der har høje ind-tægter, og som bor i borgerlige kommuner med lav grundskyld eller slet ingen grund-skyld, bliver ramt mildest. Derfor er det en lovgivning, som vender den tunge ende ned-ad. Det har vi påvist, og det har vi fået be-kræftet af skatteministeriets egne tal.

Vi har fået en redegørelse fra boligministe-ren, der viser, hvor alvorlig situationen er for nybyggeriet i Danmark, måske den alvorlig-ste siden anden verdenskrig. Vi har samtidig fået at vide fra boligministeren, at dette lov-forslags gennemførelse vil ramme byggeriet og føre til et yderligere fald i nybyggeriet. På denne baggrund finder venstre det meget uheldigt, at man vil gennemføre et forslag, der forværrer situationen for byggeriet, der i forvejen er i den dybeste krise måske siden anden verdenskrig.

Når socialdemokratiet alligevel vil stemme et sådant forslag igennem, som dels vender den tunge ende nedad, dels rammer beskæfti-gelsen i byggebranchen, er det, fordi det er vigtigere for socialdemokratiet at gøre det vanskeligere for mennesker med almindelige indtægter at eje deres egen bolig. Det er et så vigtigt ideologisk mål for socialdemokratiet, at hensynet til beskæftigelsen, hensynet til de dårligst stillede i samfundet vejer mindst. Det er ganske i overensstemmelse med de forslag, som i øvrigt er gennemført, hvorefter der skal bygges mere almennyttigt boligbyggeri, og de forslag og tanker, der er fremme om, at man yderligere skal stille et beløb til råd-ighed som garanti for de sociale boligsel-skaber. Der er ingen tvivl om holdningen. Socialdemokratiet ønsker at overføre betyde-lige midler fra parcelhussektoren, ejerbolig-sektoren, til det almennyttige, sociale bygge-ri. Det er et politisk mål, og det er så vigtigt for socialdemokratiet at få gennemført dette slag mod ejerboligen, at beskæftigelsen og forholdet til de dårligst stillede ikke betyder noget for socialdemokratiet.

Det er til at forstå, for det er ideologi. Det er vanskeligere at forstå, at partier her i fol-кетинget, som normalt også interesserer sig for parcelhusejerne og dem, der ejer egen bolig, tillader, at dette gennemføres. Det er

[Brixtofte]

ganske uforståeligt. I venstre kan vi ikke forstå, at det i dag er muligt, at dette lovforslag gennemføres.

Så meget desto vigtigere er det, at man ved efterårets kommunevalg får mulighed for at styrke de borgerlige partier, således at man kan værne sig imod det, der nu gennemføres, ved at man styrker de partier, som går ind for en lav grundskyld. Den eneste måde, hvorpå man kan bekæmpe virkningen af dette forslag, er ved at sikre, at man i flest mulige kommuner i landet får et borgerligt flertal, der holder grundskylden nede. Så betyder det ikke så meget, at lovforslaget gennemføres.

Hagen Hagensen (KF):

Dette lovforslag fik jo en let gang igennem tinget, da det forleden dag var til anden behandling, men nu skal det klart trækkes op, hvad det er, der er ved at ske. Det er begyndelsen til enden for dem, der bor i egen bolig. Der er simpelt hen tale om, at man nu vil jage dem, der har egen bolig.

Det gælder nu, at man fratager dem retten til at trække ejendomsskatterne fra – over en 4-årig periode ganske vist – men hvad bliver det næste? Der rumles med, at man vil ændre på rentefradragsretten. Der skal ikke så meget til, før ganske mange af dem, der bor i egen bolig, ikke længere har råd til det. Men det er måske også det, der er målet med det. Jeg kan i den forbindelse slutte mig til nogle af de bemærkninger, som venstres ordfører gjorde.

Der er ikke spor tvivl om, at det er gået op for regeringspartiet, at der ikke er så meget at hente mere ved at sætte skatterne op i procenter eller promiller, men så kan man gøre det på anden måde. Man kan udvide beskatningsgrundlaget. Det er det, der er ved at ske her. Det gør man i en tid, hvor realindkomsten er vigende, og så tror man, at man kan gavne det danske folk ved det. Nej, det kan man ikke. Det går ud over uendelig mange, det, man er ved at gøre her. Det er ejendomsskatterne, det drejer sig om denne gang, og kun for dem, der bor i egen bolig. Men jeg gentager: hvad bliver det næste? Vi får ved 17. alm. vurdering højere grundværdier, derom er der ingen tvivl, og der kan da også ske en forskydning på en sådan måde ved det, man nu gennemfører, at der bliver

tale om, at man skal ændre på bloktilskudene. Regeringen aner ikke noget som helst om, hvad den gør. Den ene dag får vi besked om i udvalget, at dette ingen indflydelse får på bloktilskuddene; lidt senere kommer indenrigsministeren og fortæller, at det gør det alligevel. Venstre, fremskridtspartiet og vi har måttet skrive i betænkningen ». . . at uanset de oplysninger, indenrigsministeren tidligere har givet udvalget, og jfr. spørgsmål nr. 29, der er optrykt som bilag til betænkningen, vedrørende lovforslagets indvirken på bloktilskud til kommunerne, har regeringen ved betænkningens afgivelse anført de foranførte oplysninger, hvilket mindretallet tager til efterretning«.

Det er blot for at vise, at det får en meget mere vidtgående virkning end den, der rent umiddelbart ligger i lovforslaget.

Der er ingen tvivl om for os, at dette bør ikke ske, men der er nogle, der vil lægge stemmer til, således at det kan ske. Jeg vil tillade mig at læse nogle linjer fra Folketingsstidende, sp. 10656. Da lovforslaget var til første behandling, udtalte hr. Arne Melchior:

»CD må derfor gøre, hvad vi kan med vore stemmer og med vore argumenter for at bekæmpe gennemførelsen af dette lovforslag. Men vi har selvfølgelig al respekt for, at de, der mener noget andet, har fremsat det, ikke mindst på grundlag af de forhandlinger, vi oprindeligt deltog i.«

Dette er faktisk dødsdommen, der er afsagt over dem, der bor i eget hus. Det er CD, som har kæmpet så hårdt for ejerboligen, der her kommer og siger: vi vil nok gå imod det, men de andre har da lov til at gennemføre det. Jeg har sagt det før og må sige det ganske stille nu: det havde vi ikke ventet af CD. CD vil stemme imod, men de ved, at deres stemmer, der går imod, ikke har nogen som helst betydning. De kunne have haft en betydning på anden måde, idet man kunne have brugt den ret, man som forligsdeltager har, til at sige: nej, dette kan ikke gennemføres. Så havde vi ikke stået her i dag, og så havde vi været denne lovgivning foruden.

Jeg tror, det er noget meget væsentligt, vi er nået til her. Jeg vil gerne i den forbindelse have lov til at nævne, at hr. Erhard Jakobsen i går under debatten kroede sig af, hvad CD og kristeligt folkeparti havde forhindret af højere grundskatter. Og så skal vi opleve her

[Hagen Hagensen]

i dag, at man medvirker til, at man borttager retten til at trække grundskatten fra – og man ved, man får højere grundskatter. Der er ingen grund til at kro sig af noget som helst; tværtimod er der grund til ydmygt at bøje sig og sige: her har vi gjort noget galt.

Det skal siges ganske klart, at vi med alle de midler, vi har, vil prøve på at få genindført retten til at fratække grundskatter. Det er en omkostning, man har haft, og så længe der beregnes lejeværdi, og hvad dertil hører, er der ikke spor tvivl om, at man også burde have ret til at fratække denne omkostning.

Vi må derfor klart stemme imod lovforslaget, og vi gør det reelt og helhjertet, modsat andre. Vi ønsker nemlig, at ejerboligen skal bevares, og vi siger for den sags skyld tak til, at der kommer et kommunevalg i år, der muligvis kan sætte tingene på plads.

Rahbæk Møller (SF):

SF agter at trodse såvel Grundejernes Landsforening som Informations lederskribent og stemme for lovforslaget om afvikling af fradrag for ejendomsskat af ejerboliger. Selv om det retteligt vedrører næste punkt på dagsordenen, bør jeg måske knytte en enkelt kommentar til denne leder fra i dag. Der hævdes nemlig her, at der sker en lettelse af formueskatten. Som det er dette tings medlemmer bekendt, er det ikke rigtigt. Der sker en lettelse for nogle formueejere og en skærpelse for andre, mens det samlede provenu af formueskatten er uændret.

Men tilbage til selve det lovforslag, der er til behandling. Det er jo et mangeårigt ønske fra SFs side, der hermed opfyldes. Det er et vigtigt led på vejen mod ligestillingen mellem ejere og lejere. Ikke desto mindre har vi, før vi besluttede os for at stemme for, måttet undersøge, om vi derved kunne tage medansvar for ting, vi ikke kunne stå ved. Vi har fundet ud af, at hvad angår hovedsigtet, nemlig ligestillingen mellem ejere og lejere, var det, der sker, faktisk et skridt i den retning, og det sker på en måde, så ingen ejere bliver ramt på en urimelig måde.

Til gengæld dukkede der en anden uheldig ting op, idet der sker en forskydning i byrdefordelingen mellem stat, amtskommuner og kommuner, således at staten vil få et øget provenu og amtskommunerne vil miste noget provenu. For de fleste kommuners vedkom-

mende sker der ingen ændringer, men nogle ganske få kommuner vil også blive ramt. Det har været væsentligt for os, at der blev rettet op på disse ting via bloktilskuddene, men efter at regeringen i betækningsbidraget har erkendt disse forhold og har givet amtskommunerne og kommunerne alle kort på hånden i kommende forhandlinger om en regulering af bloktilskuddene, har SF ingen betænkeligheder ved at stemme for dette lovforslag, der trods alt oprindeligt var vores eget forslag.

Aase Olesen (RV):

Man kan fra nogle partier smøre så tykt på i argumentationen, at det egentlig er fuldstændig ligegyldigt at imødegå den. Der er overhovedet ingen tvivl om, at den faktiske udvikling i disse spørgsmål vil dementere både hr. Brixtoftes og hr. Hagen Hagensens taler her i dag.

Hr. Brixtofte hævdede, at udvalgsarbejdet har bekræftet, at dette lovforslag vender den tunge ende nedad. Jeg skal ikke gøre debatten lang og trætte med en masse tal, blot af hensyn til forhandlingsreferatet henviser til besvarelsen af spørgsmål nr. 12, som er optrykt i betænkningen, hvoraf det ganske klart fremgår, at den samlede virkning af det miniskatteforlig, som er indgået, er særdeles beskeden for almindelige indtægter, og de, der skal betale, er højindkomster i ejerboliger. Med højindkomster tænkes der på skattepligtige indkomster over 225.000 kr.

Når hr. Hagen Hagensen siger, at dette er begyndelsen til enden for dem, der har egen bolig, må jeg nok spørge: hvor er grænsen for demagogi? Hvis vi ser på venstres og konservatives betækningsbidrag, er der jo overhovedet ikke belæg for det, man påstår. Der er også i betænkningen optrykt notater fra boligministeriet og fra skatteministeriet, og der er ikke skygge af argumentation at hente for de påstande, der kommer om dette spørgsmål.

Jeg vil blot slutte med at sige, at ved førstebehandlingen appellerede jeg til SF, VS og retsforbundet om dog for en gang skyld at se på det positive i det, der foregår her, og ikke kun operere ud fra de rene hænders politik. Jeg glæder mig meget over, at SF vil stemme for dette forslag. Det er trods alt, når det kommer til stykket, det, som både SF og an-

[Aase Olesen]

dre partier herinde står for, en større ligestilling mellem ejere og lejere og en fjernelse af de væsentligste ulemper ved ejendomsskatterne, som vi hidtil har haft.

Vi er også meget tilfredse med det betækningsbidrag, som ministeren for skatter og afgifter har givet vedrørende sikringen af byrdefordelingen mellem staten og amts- og primærkommunerne og mellem kommunerne indbyrdes.

Ud fra det anbefaler vi lovforslaget til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Til fru Aase Olesen blot et enkelt spørgsmål. Tror fru Aase Olesen på, at de menesker med de små grunde, der efter byggeretsværdiprincippet – som jeg gerne hører hvad fru Aase Olesen mener om – skal af med så meget mere i skat, at man nødvendigvis, når vi kommer til behandlingen af lovforslag nr. L 206, må sætte en lap på for at undgå, at skatten stiger helt urimeligt, vil synes, at det her er noget godt?

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg kan oplyse den konservative ordfører om, at hans partifælle i kommunaludvalget har meddelt, at han vil gøre rede for sin stilling til det ændringsforslag, der ligger fra ministeren. Jeg går da ud fra, når vi kommer til lovforslag nr. L 206, at det konservative folkeparti vil stemme for dette ændringsforslag. Det er en værnsregel, som er sat ind mod bratte ændringer, og den går jeg ud fra at det konservative folkeparti stemmer for.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Det viser det hele i en nøddeskal: lap på lap. Man er nødt til at rette på tingene, og man har i de sidste dage været nødt til at rette grundstørrelsen 600–700 m² op til 800 m². Det er så urimeligt som noget, det, man har lavet. Naturligvis vil vi give vores stemme for, at man redder noget af det, man er ved at skade her, men det har jo ikke spor med det at gøre. Det er en lovgivning, man

går med til, hvor man rammer dem med de små grunde særdeles hårdt.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg ved ikke, om sagligheden til sidst løb af med hr. Hagen Hagensen, når han sagde, at det ikke har spor med sagen at gøre, for det har det nemlig ikke. Byggeretsprincippet er jo gennemført af et meget stort flertal omfattende socialdemokratiet, venstre og fremskridtspartiet. Jeg gjorde indsigelse imod det, hr. Hagen Hagensen gjorde indsigelse imod det. At blande byggeretsprincippet ind i afskaffelsen af fradragene for ejendomsskatter har intet med sagen at gøre. Byggeretsprincippets indførelse på den bastante måde, som dette voldsomme flertal har gennemført eller godkendt her i salen, er efter min opfattelse et overgreb mod de små grundejere, men det har intet med fradragetsrettens ophævelse at gøre.

Erhard Jakobsen (CD):

For at undgå enhver misforståelse skal jeg starte med at fastslå, at CD under ingen omstændigheder har tænkt sig at stemme for det lovforslag, der ligger her.

Vi har ikke ønsket at skjule, at vi var med meget længe i forhandlingerne. Det var vi, fordi det meget længe så ud til, at der kunne opnås store fordele på den ene side, og så måtte man overveje, om man på den anden side kunne bringe et eller andet offer. Sådan er nu engang forhandlingens vilkår. Vi fandt, at det, der kunne opnås, var for lidt i forhold til det offer, der blev krævet af os, og så sprang vi fra. Det måtte vi høre mange knubsede ord for; det har vi båret, fordi vi fandt, det var rigtigt at springe fra.

Jeg tror ikke, det går nær så slemt, som det her er blevet sagt, men det siger jeg ikke for at forsvare lovforslaget. Der var mange tillokkende ting i de forhandlinger, der dér foregik. Jeg beklager, at vi alligevel måtte springe fra.

Når vi gjorde det, var det ikke mindst, fordi jeg tror, man begår den samme fejltagelse, som man gjorde, da vi i 1973 diskuterede lejeværdi af egen bolig. Man laver et gennemsnitstal for, hvordan det virker for ejendomme i snit for hele landet. Jeg er ganske sikker på, at man tager vældig fejl, når

[Erhard Jakobsen]

man ikke tager specielt hensyn til Københavns amt, Frederiksborg amt og Roskilde amt, hvor der er helt andre grundværdier og derfor helt andre beløb at betale, end der er andre steder. Det har vi gjort gældende, og derfor har vi sagt klart nej.

Men så kommer der et helt andet moment, nemlig et partitaktisk moment, ind i billedet, og det er naturligvis det mest interessante. Opgøret udeblev i går, og nu skal vi åbenbart have det i dag. Jeg tager det med glæde, for jeg vil hellere have det frem på folketingets talerstol, end at aviser kan ligge og skrive det ude omkring, uden at man er i stand til at komme igennem med modargumentationen.

Tænk engang, at hr. Hagen Hagensen vover at citere så forkert, at han kan sige: »Erhard Jakobsen stod i går og kroede sig«. Hvad var det faktisk, jeg gjorde? Hvis hr. Hagen Hagensen havde hørt efter, ville han vide det. Det, jeg gjorde, var, at jeg sagde: hvad er der klart flertal for i dette ting? Det nævnte jeg med henvisning til retsforbundets ordførers beretning om, på hvilke punkter retsforbundet og socialdemokratiet og med dem et flertal af folketingets medlemmer var enige om at lægge højere byrder på parcelhusene. Og så sagde jeg: i og med at et par forligspartier, der ikke er tilhængere af den politik, er gået i forhandlinger om en række økonomiske spørgsmål, har vi klart forhindret, at disse byrder er blevet gennemført. Det er der vist ikke nogen der vil finde på at bestride. Hvornår tidligere har lejeværdien været uforandret gennem nogle år? Aldrig tidligere. Hvornår har venstre og konservative med deres 45 mandater været i stand til at forhindre, at lejeværdien steg her i landet? Kunne venstre gøre det med sine 42 mandater alene? Aldrig. Hvornår har man udnyttet de mange mandater, man har? Aldrig til at udføre noget som helst for denne sag.

Så kommer man til os, som har 6 mandater, og spørger: hvorfor bruger I ikke jeres 6 mandater til at gøre sådan og sådan? Det er da rigtigt, at vi kunne have sat hele forliget på spil i denne sag. Det mener vi for det første ikke den kan bære, men dernæst: hvis vi havde villet binde socialdemokraterne på det punkt, så var vi jo selv blevet bundet, bl. a. til at lade være med at fremsætte vort forslag, som selvfølgelig bliver genfremsat, om, at man lægger loft over de kommunale ejen-

domsskatter, og at man derefter i de følgende år aftrapper dem år for år. Det er klart, at det forslag genfremsætter vi, og det har vi vor fulde frihed til. Så kan vi ikke binde andre. Når vi selv ønsker den frihed, kan vi ikke tage dette spørgsmål med inden for forligsrammerne. Dem ønskede vi ikke at sprænge; der var større ting i landet end dette lovforslag, der stod på spil. Havde vi inden for forligsrammerne fået en aftale om dette spørgsmål, havde vi været nødt til at opgive vores ret til at fremsætte forslag på en række punkter, og det ville vi naturligvis ikke gøre, for vi håber stadig væk på at holde borgerlige kræfter sammen omkring en lang række hovedopgaver. Det ville vi meget gerne være med til. Derfor vil vi ikke stækkes, men så kan vi heller ikke selv være med til at stække andre.

Det er klart, at centrum-demokraterne gerne havde haft mange flere mandater at lægge i vægtskålen. Jeg tror, den eneste lære, som de vælgere, der i øvrigt er enige med os, kan drage af den sag, er, at havde centrum-demokraterne dog bare i denne situation stået med de 45 mandater, som V og K ikke har kunnet bruge til noget som helst, hvilket pres havde vi så ikke her kunnet lægge på regeringen. Nu er det ikke 45 mandater, vi ønsker, men det er klart, at nogle flere i hvert fald ville give os større vægt.

Ingen kan være i tvivl om – her gentager jeg det, jeg sagde i går – at der fra sidste valgs afslutning her i tinget har været et klart flertal for at forøge grundskatterne, for at forøge lejeværdien osv. Dette klare flertal har – det er fremgået af debatten her snesevis af gange – regeringen ikke kunnet benytte, fordi kristeligt folkeparti og CD i så fald ikke ville være med til de forligsforhandlinger, som på en lang række andre områder har haft afgørende indflydelse på, at tingene trods alt er gået bedre, end de ellers på nogen anden måde kunne være gået.

Hele tiden må man ikke glemme: hvad er det for et alternativ, man drømmer om? Er det en VK-regering med 45 mandater? Er det et valg, hvor kommunisterne rykker ind med 7 mandater til at erstatte 7 socialdemokrater eller 6 centrum-demokrater? Er det den situation, man appellerer til? Venstre og konservative har ikke chance for at sidde 10 minutter som regering i denne sal, hvis socialdemokraterne ikke ønsker det. Venstre og kon-

[Erhard Jakobsen]

servative kunne ikke som regering gennemføre en eneste ting uden at bede socialdemokraterne om at støtte det, for de kunne ikke opnå flertal på anden måde.

Jeg ser ikke her bort fra fremskridtspartiet, selv om VK bliver nødt til det. Med det forhold, venstre og konservative har til fremskridtspartiet – de kan jo ikke tåle at se hinanden – ville de overhovedet ikke være i stand til at arbejde sammen. Men selv om de kunne, ville V og K aldrig med fremskridtspartiets stemmer kunne regere dette land. Vælgerne har bestemt, hvem der skal være regering i dette land, ved klart og tydeligt at give socialdemokraterne flere stemmer. Vi har ikke ønsket denne regering. Vi gik til valg på en anden. Vi havde gerne set det. Vælgerne sagde nej. Det bøjer vi os for. I denne sag som i alle de andre drejer det sig om inden for de muligheder, som vælgernes stemmer har angivet, at få det bedst mulige ud af det, og vi går med god samvittighed ud og lægger de ting frem og siger: sådan har vi gjort. Vi havde for få mandater. Det beklager vi, men det kan vælgerne da råde bod på ved lejlighed.

Formanden:

Et par enkelte korte bemærkninger; derefter skylder vi ordførerne at gå videre i ordførerrækken. Så må resten vente til næste omgang.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Jeg har stor respekt for hr. Erhard Jakobsens talenter, men han kan jo ikke bortforklare kendsgerningen i denne sag, nemlig at centrum-demokraterne, uanset om de stemmer imod med alt, hvad de overhovedet har af mandater, har ansvaret for, at man kan gennemføre denne lovgivning. Man har det, fordi man sammen med kristeligt folkeparti har dannet en blok, som andre er lukket ude fra, og så bruger man ikke sit talent til at sørge for, at det, man ikke vil, ikke bliver gennemført. Det kunne man have gjort. Det gjorde man bare ikke, man lod det hele sejle, og så står man og krør sig af alt det andet, man har gjort. Men det ene, som man egentlig også ville, det får man ikke gjort, fordi man svigter på det punkt. Man kunne have klaret det ved at sige nej; man gjorde det

ikke. Derfor er det, uanset hvad hr. Erhard Jakobsen vil finde på at tale om, ham og hans folk, der ved udelukkelse af andres muligheder for at få indflydelse på tingene har svigtet og svigtet parcelhusejerne og ejerbo-ligerne i det hele taget i en sådan grad, at man tager sig til hovedet.

Formanden:

En kort bemærkning til hr. Brixtofte og til hr. Erhard Jakobsen, og så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Brixtofte (V):

Jeg har stor respekt for hr. Erhard Jakobsens tidligere arbejde for denne sag. Det gælder ikke mindst den gruppe af folkepensionister, der ofte er kommet i klemme på grund af grundskylden. I den kommune, hr. Erhard Jakobsen var borgmester i, blev der indført den ordning, at man kunne lade grundskylden blive stående som en prioritet i ejendommen, og dermed befriede hr. Erhard Jakobsen netop denne gruppe for en byrde. Det, der blev oplyst under dette udvalgsarbejde, er, at netop den gruppe, som hr. Erhard Jakobsen tidligere så stærkt har beskyttet, bliver ramt allerhårdest, fordi deres fradragsret nu forsvinder. På tilsvarende måde bliver andre grupper, som hr. Erhard Jakobsen tidligere har kæmpet stærkt for, også ramt.

Jeg respekterer, at hr. Erhard Jakobsen er imod forslaget, men det er nu engang sådan ved forligsforhandlingerne – sådan er det i hvert fald, når venstre er med i forlig – at det er alle for én; det er ikke sådan, at man lader de andre få fripas, og så kan man bare stå og være imod på et enkelt punkt og tro, at man er hjemme, fordi man er imod, mens man tillader de andre at bruge et alternativt flertal.

Hr. Erhard Jakobsen har ret i, at der i denne sal findes et flertal for mange ting, som både hr. Erhard Jakobsen og venstre er imod, det er vi enige om, men når regeringen og kristeligt folkeparti og CD er med i et forlig, er det, fordi regeringen har brug for de to partier, fordi der er andre ting, regeringen ikke kan komme igennem med uden de to partier. Derfor er der tale om en forhandling, og ved en sådan forhandling er det skik og brug, at man er enige om alting. Det vil

[Brixtofte]

sige, at det var helt klart, at man fra de små partiers side kunne sige til regeringen: I kan ikke få fripas på nogle områder, enten går alle ind for alt, eller også er der ikke noget forlig.

Det, vi i al stilfærdighed har bebredt CD, er, at man lod regeringen få fripas på dette område, der tidligere var CD så kært.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg takker naturligvis for al den stilfærdighed, man har anvendt i sin omtale af denne sag. Jeg må protestere imod den historieforskning, der går ud på, at det var kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne, der forhindrede, at venstre og konservative kom med i forhandlingen. Forhandlingerne begyndte med venstre og konservative. Vi fik ikke én gang henvendelse fra venstre og konservative i den periode om noget som helst. Vi gav ikke på nogen måde udseende af, at vi gerne ville til. Vi sagde tværtimod: værsgo, vi håber, regeringen og venstre og konservative kan finde hinanden. Vi udelukkede ikke nogen som helst. Men uden de to partier, jeg nævner her, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne, havde vi fået enten en borgerlig regering med V og K uden anden chance end at bede socialdemokraterne om at støtte – for det var det eneste, de kunne gøre – eller et valg, som i bedste fald havde givet venstre og konservative 50 mandater, og som i bedste fald havde givet socialdemokraterne mindst 58 mandater, med risiko for, at kommunisterne var kommet ind også osv. Hvordan i alverden tror man man kunne have gennemført noget som helst under en sådan regering?

Se, det er hovedpunktet i hele denne sag. En lille ting i denne sag er det forslag, vi står med i dag, som ikke var forligsstof, fordi det ligger ud over den periode, som forliget drejer sig om. Vi blev inviteret til forhandlinger alligevel, og vi deltog længe, men vi sprang fra, da vi ikke syntes, at betingelserne var sådan, at vi kunne være med. Alt dette skal vi med glæde lægge frem.

Så kan man jo i dag konstatere, at venstre og konservative med 45 mandater er bedre i stand til at forhindre dette lovforslag, end vi er med 6 mandater.

Waldorff (VS):

Jeg synes, det er en lidt besynderlig diskussion, når både konservative og venstre kritiserer CDerne så fantastisk meget for at have hjulpet denne skattepakke igennem direkte eller indirekte – specielt, når vi får at vide, at CD har svigtet parcelhusejerne i denne situation.

En af de centrale ting i den beskatning, der rammer parcelhusejerne, er lejeværdibeskatningen. Den er holdt uændret fra 1980 til 1981, og fra 1981 til 1982 kommer der en stigning på 3 pct. i lejeværdibeskatningen. Over 2 år er der altså sket en stigning på 3 pct. i lejeværdibeskatningen. Det har den meget naturlige konsekvens, at den del, lejeværdibeskatningen udgør af den samlede beskatning, er klart faldende.

Jeg kan selvfølgelig forstå konkurrencen imellem de partier, men jeg synes, det er uheldigt, hvis den tilslører det faktum, at socialdemokratiet fuldstændig har ladet sig underdreje af hensynet til, at man må holde centrum-demokraterne inden for denne ramme af forligspartier, som man ikke bare laver skattepolitiske forlig med, men som man i det hele taget laver økonomiske forlig med. Det synes jeg i hvert fald må være en af de centrale ting.

Så kan man diskutere, hvor interessant det er, at CDerne er hoppet fra i forbindelse med denne pakke. Jeg synes, det er interessant på den måde, at man altså kan sidde og forhandle i ugevis og underskrive et forlig – med et lille forbehold – hvor CDerne får en stribe af indrømmelser, bl. a. med hensyn til, hvor meget lejeværdien skal stige fra 1981 til 1982, og så forlader de lokalet og melder tilbage, at det kan de altså alligevel ikke være med til. Og så gennemfører man Gud hjælpe mig pakken uændret. De indrømmelser, man har givet til CD, lader man altså stå i forligspakken. Jeg kan godt se, situationen må være vanskelig, fordi der nok har siddet nogle andre også og holdt fast i de indrømmelser, men det betyder altså, at man skaber en situation, hvor man får gennemført store dele af CDs politik, mens CD på det eneste punkt, hvor det kan være ubehageligt, nemlig den sag, som vi snakker om nu, kan vaske hænder og sige: vi har overhovedet ikke noget med det her at gøre. Jeg synes, det er meget dygtigt gjort fra CDernes side, og jeg synes

[Waldorff]

selvfølgelig, det er tilsvarende kvajet gjort af socialdemokraterne. Det kan der ikke være nogen tvivl om.

Vi ville nok have stemt imod forslaget om at fjerne fradragsretten for ejendomsskatterne, hvis det havde været sådan, at vi kunne vælge den samlede pakke. Vi mener ikke, at fordelingsvirkningen af den samlede skattepakke, som er blevet lagt frem, og som er blevet forhandlet mellem partierne, er rigtig. En af de ting vi selvfølgelig er imod, er den ændring af lønmodtagerfradraget, som allerede er sket. Den er meget uheldig og virker asocial. En anden ting er den omfordeling, der sker af beskatningen af formueejere. Jeg synes ikke, det er så uproblematisk eller så acceptabelt, som jeg synes hr. Rahbæk Møller giver udtryk for, når han taler om, at der i alt væsentligt er tale om en omfordeling mellem passive og aktive formueejere. Ud over at det jo altid er skidt at være passiv og godt at være aktiv – det kan alle blive enige om – er det, som det reelt handler om, hvorvidt boligejere skal betale nogle skatter, som går til erhvervslivet. Det synes jeg ikke er uproblematisk, og for os er det altså en negativ virkning af denne skattepakke.

Nu er situationen den – det fandt vi ret hurtigt ud af – at vi godt kunne stå og hyle ude på sidelinjen, men det ville overhovedet ikke ændre det forhold, at der ville komme en omfordeling til gavn for virksomhederne, altså et meget betydeligt erhvervstilskud i form af den samlede skattepakke. Da det ydermere blev klart, at SF'erne faktisk ville stemme for dette lovforslag, kan man sige, at så var taktikken i hvert fald lidt ude i den blå luft.

Det betyder, at vi vurderer disse forslag hver for sig, og det betyder også, at vi har tænkt os at stemme for det forslag, der er perspektiv i. Blandt de forslag, der er fremsat af regeringen, er det faktisk det eneste, der er perspektiv i.

Der er et andet forslag, som vi også har tænkt os at stemme for. Det er det, som løser problemerne for tæt-lavt byggeri, og som kommer til behandling senere.

Arne Bjerregaard (KrF):

Meget vrøvl har man i grunden hørt om dette spørgsmål, specielt fra V og K, som vover at påstå, at man svigter parcelhusejer-

ne ved at lave en rimelig omfordeling imellem parcelhusejerne. Nogle er endda gået så vidt som at sige, at nu er dødens time indtrådt for parcelhusejerne.

I går talte formanden for venstre om moralsk krise. Han mente ikke, der var tale om et moralsk forfald. Jeg må sige, at hvis der ikke er mulighed for fald i forbindelse med en krise, så kan krisen jo være ligegyldig, for så er der ikke valgets mulighed. (*Munterhed*). Nå, det forstod de ikke; der er så meget, de ikke forstår. Det, som man ønsker i denne sag fra V og K, er netop at skabe en opposition imod, at man laver en rimelig fordeling af parcelhusbeskatningen, nemlig af grundskatterne på parcelhusene.

Jeg må da sige, at vi i kristeligt folkeparti ikke har ønsket at svigte parcelhusejerne, lige så vel som vi ikke ønsker at svigte lejerne. Vi ønsker ikke bare at tage hensyn til en enkelt gruppe i samfundet, men vi ønsker, at befolkningsgrupperne, uanset hvor de bor, skal have samme muligheder og samme rettigheder.

Jeg beklager selvfølgelig, at boligministeren til skatteudvalget har skrevet, at dette forslag kunne få en negativ virkning for boligbyggeriet. Jeg er nødt til at sige til boligministeren, at det er stadig noget vrøvl, for i det øjeblik nogen skal bygge en bolig, får de reelt så store renteudgifter, at de kommer ned på den laveste skatteprocent, og det er dem, der får fordelen af, at man fjerner fradragsretten for grundskatterne. Det er klart oplyst i næsten alle bilag, og man behøver ingn bilag overhovedet for at regne dette ud.

Heroverfor vil man selvfølgelig fra hr. Brixtofte og andre påstå: ja men kommunen kan jo sætte en høj grundskyldpromille, og så går det ud over de stakkels små. Er det ikke netop det parti, som snakker om nærdemokrati? Når man ønsker, at kommunerne får mulighed for at differentiere grundskyldpromillen, er det ikke for at beskytte de små, men for at sørge for, at det bliver muligt at friholde de store, når kommunen sætter en høj grundskyldpromille. Det er filosofien, det fremgår klart af materialet

Hr. Brixtofte forsøger stadig med talmagi, som man så i Jyllands-Posten den 22. maj, hvor hr. Brixtofte også bruger de små indkomster som pløjekalve for sine synspunkter, altså for at hjælpe de store indkomster. Det er jo realiteten. Men han bruger procenterne

[Arne Bjerregaard]

forkert, han bruger tallene forkert. På den måde kan man selvfølgelig opstille alt muligt, så det ser rigtigt ud.

Hr. Brixtofte siger f. eks., at hvis vi tager en indkomst på 40.000 kr. og en indkomst på 250.000 kr., så vil den indkomst på 40.000 kr. – vel at mærke, hvis man holder promillerne uændret – få en stigning fra 10 pct. af sin indkomst til 14 pct., medens den store indkomst vil få en stigning fra 0,7 pct. til 1,7 pct. Og så vover hr. Brixtofte den konklusion, at så har den mindste indkomst fået den største stigning. Så vidt jeg kan se, er stigningen fra 10 pct. til 14 pct. en stigning på 40 pct., men den store indkomst får en reel stigning på 140 pct. Det er klart, at procenterne er mindre, når man har en stor indkomst. Det er det, vi prøver på at ændre.

Videre siger hr. Brixtofte, at den lille indkomst – stadig forudsat en fastholden af visse promiller – vil få en stigning fra 4.000 kr. op til 6.000 kr. Det er da rigtigt, at man vil få en stigning, hvis man fastholder promillerne og tager fradragene væk. Det vil den lille også få. Men hr. Brixtofte glemmer at sige, at den store vil få en betydelig større stigning. Jeg kan oplyse hr. Brixtofte og andre, også statsministeren, om, at hvis man fastholdt fradragsretten og ville have det samme provenu ind i kommunen med de promiller, hr. Brixtofte har opstillet, så ville den lille indkomst ikke stige fra 4.000 kr. til 6.000 kr., men den lille indkomst ville stige op til 9.000 kr., medens den store indkomst kun ville stige fra 1.600 kr. til knap 4.000 kr. Det er de nøgne kendsgerninger. Vi finder det ganske urimeligt, at den lille indkomst stadig væk skal betale så meget.

Venstre og konservative prøver stadig væk at tilsløre deres målsætning om at beskytte de store indkomster ved at bruge de små indkomster som pløjekalve. Det er det, jeg siger er moralsk forkasteligt. Det er uanstændigt at opstille tal på den måde, så man viser noget, som er direkte forkert.

Vi skulle måske give os til at se på historiens annaler – det skal man jo undertiden – for at se, om venstre i grunden mener det, som venstre siger i en given situation. Jeg husker udmærket valget i 1977, hvor jeg også skulle diskutere med venstremænd. I de store dagblade rullede man sig ud med store annoncer, hvor der stod: »Her står de fæle socialdemokrater og også kristeligt folkeparti –

de vil tage parcelhuset fra den lille mand.« Hvad var det, vi havde aftalt, og hvad var det, valget blev udskrevet på? En stigning, som højst kunne blive 300 kr. om året. For hele det nordjyske amt kunne den ikke blive mere end 100 kr. for den enkelte. Hvad opdager man så, da venstre kommer til bagefter? Ja, så snakker man ikke om, at man tager parcelhuset fra folk, fordi man gennemfører en stigning på over 3.000 kr. pr. år for den lille mand. Det, venstre siger i dag, tror jeg derfor ikke man mener et kuk af, men det skal selvfølgelig bruges til noget. Jeg vil bede venstre om at være lidt mere anstændig i brugen af materiale udadtil, så det bliver ærligt. Jeg ville da håbe, at partiet stod sig bedst ved det i længden, men selvfølgelig, når jeg ser på de kære opinionsundersøgelser, må jeg jo sige, at det ser ud til, at det modsatte er tilfældet. Det er ikke altid, retfærdigheden er så udtalt, som man kunne ønske.

Der er en ting mere, jeg skal sige til venstre og specielt til hr. Ivar Hansen, som havde et udmærket forslag sidst om, at vi herindefra skulle stimulere det nærdemokratiske ved, at man fik mulighed for at fastsætte forskellige grundskyldpromiller for de forskellige slags ejendomme og for at stimulere erhvervslivet eller hindre, at erhvervslivet fik en for høj grundbeskatning. Jeg må sige til både venstre og konservative og alle dem, der snakker om, at de vil stimulere erhvervslivet og lette erhvervslivet for nogle skatter: ja men så stem dog for dette forslag. Det er mange penge, der trods alt gives til erhvervslivet, eller som erhvervslivet spares for i grundskatter her. Det glemmer venstre og konservative i dette tilfælde, ikke fordi de ikke ved det, men fordi de skal bruge lovgivningen i et taktisk spil i stedet for i et sagligt arbejde.

Flygaard (DR):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til hr. Erhard Jakobsen. Jeg er godt klar over, at de bemærkninger, som hr. Erhard Jakobsen i dag har fremsat, har han ikke fremsat så meget af hensyn til retsforbundet som af hensyn til centrum-demokraterne, men det er jo altid således, at når man trækker en ting meget skarpt op, trækker man også det modsatte standpunkt meget stærkt op. Det gør man, når man klart præciserer, hvad man står for.

[Flygaard]

Det er baggrunden for, at jeg gerne vil indlede mit indlæg her i dag med at rette denne tak til hr. Erhard Jakobsen. At vi fik en stærkere debat om de spørgsmål, end vi hidtil har haft, kunne måske befordre – det kunne man da nære forhåbning om – at man fra regeringspartiets side ville tage sin nuværende stilling op til overvejelse.

Vi kan i hvert fald fra retsforbundets side forsikre, at vi vil blive ved med at arbejde for en højere jordbeskatning, der efter vores opfattelse er en klar forudsætning for, at man kan få en mindre indkomstbeskatning end den indkomstbeskatning, man har i dag. Vi vil også i det næste folketingsår klart varme op, men det er nok muligt, at den store afgørelse ikke kommer i næste folketingsamling. Jeg vil gerne i denne forbindelse sige, at om ikke før, så når Thorkil Kristensen-udvalget har gjort sit arbejde færdigt – og vi ser meget gerne, at dette arbejde bliver fremskyndet, således at vi kan få en virkelig skatopolitisk debat med væsentlige ændringer inden for skattelovgivningens område – ser vi hen til, at spørgsmålet om en ændret fordeling imellem beskatning af indkomst og beskatning af jord kan komme til at indgå som noget meget centralt.

Da der af forskellige grunde ikke var debat ved anden behandling her, skal jeg præcisere, at som lovforslaget nu foreligger, må vi sige, at retsforbundet er ikke tilfreds med lovforslaget, fordi det ikke er udtryk for en generel afskaffelse af fradragsretten. Retsforbundet er også utilfreds med lovforslaget, fordi man gennemfører en etapevis fjernelse af fradragsretten.

Når det er sagt, vil jeg imidlertid også gerne pege på det, der allerede var anført i bemærkningerne til lovforslag nr. L 208, nemlig de marginale virkninger. Det fremgår ganske klart af bilag 2 i bemærkningerne til lovforslaget, at jo større marginalsat man har haft, des mere kommer man til at betale, så de betragninger, man har fremført fra venstre og konservative, har ikke bund i virkeligheden. Deri er jeg fuldkommen enig med den radikale ordfører.

Når man skal vurdere lovforslaget, som det ligger her, vil jeg også gerne give udtryk for, at det efter vores opfattelse giver en større grad af lighed imellem ejere og lejere, end den nuværende retstilstand tilsiger.

Jeg kan ikke lade være med at komme med en enkelt bemærkning til ordføreren for kristeligt folkeparti. Når man står i den situation, at man skal ændre byrdefordelingen og beskatningsgrundlaget imellem ejere og lejere, så bliver det nu meget svært samtidig at tilgodese et hensyn til begge grupper. Det minder en lille smule om problemet med at løse cirkelns kvadratur, men det kan hr. Arne Bjerregaard måske gøre rede for på et lidt senere tidspunkt her under forhandlingen.

Jeg vil gerne sige til den radikale ordfører, fru Aase Olesen, at når et parti ikke er med i en større samlet løsning, vil et parti nok også være tilbøjelig til at vælge en anden vej, vælge en anden slagplan, når man skal tage stilling til det foreliggende lovforslag. Det har klart været retsforbundets opfattelse, at vi hele vejen igennem ville præcisere de synspunkter, vi havde, og forsøge at komme igennem med de synspunkter, vi syntes var rigtige. Det må være et ganske naturligt adfærdsmønster for ethvert politisk parti.

Men når vi nu er nået til vejs ende – og vi må jo nok konstatere, at det er vi på nuværende tidspunkt – har retsforbundet også foretaget en samlet vurdering af forslaget, som det nu foreligger, og her er retsforbundet nået dertil, at det er bedre at gennemføre det foreliggende forslag end ikke at gennemføre det.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale, at man stemmer for det foreliggende lovforslag.

Glistrup (FP):

Efter at vi har hørt de 9 partiers stilling, kan vi fastslå, at der er 7 partier her i denne sal, som ikke vil bruge al deres kraft og evne på at modvirke dette lovforslag, og når man ikke gør det, støtter man det reelt.

Det er ganske klart, at der er tale om en gang socialistisk skatteplyndreri af groveste art med mange uheldige bivirkninger, derunder den af boligministeren så kraftigt og ansvarsfuldt over for udvalget udmaledede, nemlig at den boform, som langt, langt de fleste danskere foretrækker, nemlig at bo i eget parcelhus, bliver meget kraftigt modvirket ved, at vedtagelsen af dette forslag yderligere vil skyde meget dybt ned i bund, hvad der kan ske af nybygninger og ombygninger inden for parcelhusområderne – og dermed

[Glistrup]

altså stække, hvor mange børnefamilier der kan få denne gode og rigtige livsform, der her er tale om.

Når man ser nærmere på de 7 partier, er det således, at de deler sig i to grupper. For så vidt angår de fire socialistpartier – VS, SF, retsforbundet og socialdemokratiet – kan man i og for sig godt forstå, at de går ind for en løsning af denne art. Det er simpelt hen deres grundlæggende ideologi, at sådan vil de have det. Der er tale om en socialistisk skatteplyndring, som bevirker undertrykkelse af parcelhusboformen. Det er det, de partier alle dage har arbejdet for, og det får de altså nu gennemført.

Vender vi os til kristeligt folkeparti, de radikale og CD ved hr. Erhard Jakobsen, ja, så har de partier her i dag i deres indlæg trostet sig med, at det nok ikke får særlig store konsekvenser. Men det er forkert. De pågældende har henvist til, at skatteministeren har fundet noget tålmodigt papir, hvorpå der står, at det nok kun vil dreje sig om en hundredkroneseddel eller to, og tilføjet, at det kan da ikke være så slemt, om man i vore dyrtider skal af med hundrede kroner eller to hundrede kroner mere. Den betragtning er decideret forkert af tre grunde.

For det første: skatteministeren kommer frem til denne hundredkroneseddel eller to ved at opstille en lang, lang række forudsætninger, som han selv har valgt. Så kan han trække det facit ud af sin automat, at sådan bliver altså resultatet for noget, som skatteministeren mere eller mindre vil kalde en gennemsnitsfamilie.

Selv om det nu havde været en gennemsnitsfamilie, som skatteministeren når frem til, må vi gøre os klart, at de mange, mange familier, der får ekstraregninger på mange tusinde kroner, ikke kan gå ind på skattekontoret og sige: ja men der står i udvalgsbetænkningen fra maj 1981, at skatteministeren har sagt, at en gennemsnitsfamilie kun skal betale 100 kr., og selv om jeg nu har fået en regning på 8.000 kr., kan jeg vel nøjes med at betale 100 kr. Nej, man skal betale de 8.000 kr.; man bliver smidt ud af sit hus, hvis man ikke betaler de fulde 8.000 kr.

Selv om vi tager de gennemsnitsfamilier, som skatteministeren opererer med, kan skatteministeren ikke lægge nogen binding på, hvilke grundskyldpromiller der bliver fastsat i de kommende år. Hver enkelt kommune

kan gå hen og forhøje sin grundskyldpromille væsentligt mere end det, som skatteministeren opererer med. Det er der ikke nogen som helst garanti for at den ikke gør.

Så kommer hr. Flygaard og siger: ja men der er jo nærdemokratiet, og derfor kan man jo bare stole på nærdemokratiet. Nej, det kan man ikke. De stakkels medlemmer ude i landets kommunalbestyrelser må nemlig stemme efter, at der skal være balance i deres budgetter, og hvordan sidder man så i det, når man skal stemme ved budgetbehandlinger i 1982, 1983, 1984 ude i kommunalbestyrelserne? Ja, man sidder sådan i det, at staten, hvis man fortsætter den nuværende politik, vil komme op på at have et underskud i 1982 på 75 mia kr., i 1983 på 90 mia kr. og i 1984 på 110 mia kr., og det er de reelle statsunderskud, ikke det pyntede bogholderibegreb, som hr. Arne Melchior og andre plejer at bruge, når de taler om noget, der hedder DAU-underskud, som ikke spiller nogen som helst realøkonomisk rolle. De reelle statsunderskud vil med den nuværende politik ligge i størrelsesordenen op til 110 mia kr. inden for den periode, der her er tale om.

Når der er den konsekvens, ved vi jo godt, hvordan man vil gøre fra forligspartiernes side: man vil vælte nogle flere udgifter ud på kommunerne. Dem skal der også skaffes dækning for, og derfor må de lade grundskyldpromillerne stige væsentligt mere end det, som skatteministeren har anført i sine beregninger over, hvordan man, hvis ceteris havde være paribus, kunne regne ud, om det skulle være 100 kr. eller 200 kr. eller 300 kr. De tal, de passer simpelt hen ikke, heller ikke for de familier, som skatteministeren trækker frem. Der er tale om, at vi får langt, langt større virkninger i perioden.

Men den tredje og vigtige grund til at sige absolut og klart nej og bruge alle sine kræfter til at sige nej til dette forslag er, at skatteministeren kommer her og siger: ja men vi har nogle modgående ting, som skal gælde for årene 1982, 1983 og 1984, men skatteministeren siger ikke i konsekvens heraf: så genindfører vi skattefradragretten for 1985 og 1986.

Nej, dette her går ud på, at skattefradragretten skal ophæves én gang for alle, både for slutningen af 1980'erne, for 1990'erne og for næste århundrede. Derfor er disse be-

[Glistrup]

tragtninger om, hvad der eventuelt vil ske inden for de næste to, tre, fire år, så inderlig lige gyldige og uinteressante.

Dette er en fradragsret, som blev indført, dengang Danmark vandede sig under omkostningerne ved de slesvigske krige, og selv i den situation sagde man, at ejendomsskatter er da så helt oplagt driftsomkostninger, som man skal kunne trække fra; selv hvor vi virkelig var i en økonomisk nødsituation, blev den ret indført. Den har været gældende uafbrudt siden da igennem 6-7 slægtled, så at sige lige så længe, vi har haft folkestyre her i Danmark. Det er det, man nu fjerner og fjerner definitivt.

Derfor er dette her så rædselsfuldt et forslag, og disse trøstespisier i form af, at man eventuelt kan få nogle begrænsninger i nogle amtskommunale grundudskrivningsprocenter eller noget andet for en kortere periode – nogle få år – er noget, der slet ikke passer ind i dette perspektiv.

Derfor er det en hul og uholdbar argumentation, som hr. Erhard Jakobsen, fru Aase Olesen og hr. Arne Bjerregaard fører, når de herfra på deres partiers vegne, centrum-demokraterne, de radikale og kristeligt folkeparti, siger: ja men dette her spiller jo ikke nogen særlig rolle, det er kun nogle småtal, det drejer sig om. Det er noget væsentligt, noget principielt, og det er først og fremmest noget, som vil jage titusindvis af børnefamilier væk fra de parcelhuse, de ellers kunne have boet i i den kommende periode.

Derfor er det, som hr. Erhard Jakobsen, fru Aase Olesen og hr. Arne Bjerregaard gør i denne situation, simpelt hen barnemord. Det er meget værre, end hvis man myrder et barn, før det er født; her myrder man dem efter, at de er født, ved at jage dem ind i baggårdene, derved at de simpelt hen ikke kan komme til at bo i de parcelhuse, hvor de hører hjemme.

Derfor er det principielt meget, meget vigtigt, at vi samler os til at sige nej af al kraft, af al evne, til dette forslag, også hvis vi er valgt på CDs liste.

Formanden:

Nu har hr. Ellemann-Jensen ordet, derefter ministeren, og så tager vi fat igen, for ellers falder debatten lidt fra hinanden.

Ellemann-Jensen (V):

Hr. Erhard Jakobsen leverede her sit svar for, at centrum-demokraterne optræder som støtteparti for regeringen, og det er jo meget rimeligt at trække den diskussion ind specielt i behandlingen af dette lovforslag.

Hr. Erhard Jakobsen henviste til historieskrivningen, og af hensyn til den samme historieskrivning må jeg med henvisning til hr. Erhard Jakobsens beskrivelse af de historiske omstændigheder, som gjorde, at CD m. fl. blev støttepartier, spørge hr. Erhard Jakobsen, om han her fra talerstolen vil afvise følgende: endnu mens der foregik forhandlinger imellem venstre, de konservative, regeringen og de radikale, henvendte et fremtrædende medlem af centrum-demokraternes folketingsgruppe sig til regeringen og sagde, at skulle forhandlingerne med V og K ikke føre til noget resultat, skulle man ikke udskrive valg af den grund, for så stod CD og formentlig også kristeligt folkeparti parat til at støtte de ting, som man ikke kunne få V og K med til. Jeg vil altså bede hr. Erhard Jakobsen bekræfte eller afkræfte dette hændelsesforløb.

Jeg kan tilføje, at der jo ikke er noget at sige til, at hr. Erhard Jakobsen i dag er bragt i en situation, hvor man med en slags passiv dødsbistandelse over for fradragsretten for ejendomsskatter skal tillade et lovforslag som det, der diskuteres her, at blive bragt igennem. Der er ikke noget at sige til, at hr. Erhard Jakobsens parti er bragt i den situation, når man i sin tid gjorde det muligt for statsministeren at gå på udsalg i stedet for at betale en rimelig pris i form af en mere uafhængig økonomisk politik for at få det flertal hjem, som han ikke ville have haft, hvis ikke CD m. fl. havde budt sig til fals.

Formanden:

Nu giver jeg ministeren ordet. Så tager vi anden omgang. Alle kommer til – dog én ad gangen.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Der var nogle, der spurgte mig, hvor grænsen for demagogi gik. Hr. Glistrups barnemord overskred vel nok grænsen med et par kilometer.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Men bortset fra det synes jeg, det er nødvendigt at præcisere, at hvis ikke dette lovforslag vedtages, kan regeringen og socialdemokratiet heller ikke støtte lovforslagene om den amtskommunale grundskyld, om de ændringer, der skal ske i proportionalstrækket med forlængelse for de kommende år, og om den lejeværdifastsættelse, der skal ske fra 1982 og videre frem. Det er udtryk for den balance, som vi stadig væk mener at kunne dokumentere ganske klart ligger fordelingspolitisk i disse skattelovgivningsforslag, hvorfra den lovgivning, som er til behandling i dag, er et centralt element.

Jeg kan forstå, at hr. Brixtofte og hr. Hagen Hagensen m. fl. mente, at der ville være mindre presseomtale ved andenbehandlingen end ved tredje behandling, og at vi derfor skal have diskussionen i dag. Derfor får vi nu disse påstande om, at dette er begyndelsen til enden for ejerboligen, og vi skal oven i købet høre hr. Brixtofte påstå, at det skulle være dokumenteret af nogle beregninger, som skatteministeriet har afleveret.

Nu har hr. Brixtofte stillet en haglbyge af spørgsmål. Man kan stille så mange spørgsmål på så mange mærkværdige måder, at man også kan få nogle mærkværdige svar, og det har hr. Brixtofte også fået, men han har også fået forudsætningerne og deres mangel på realisme klart beskrevet i besvarelserne.

Det, der er det eneste rigtig relevante og sande i det, hr. Brixtofte siger, er, at 2.000 kr. er en højere procent af 20.000 kr. end af 40.000 kr. Det er ubestrideligt, og det er det, hr. Brixtofte bruger som argument for, at dette forslag skulle ramme de lavere indkomster hårdere end de højere indkomster. Det er noget sludder, det er noget vrøvl, og det ved hr. Brixtofte også, men han ved også, at der skal være kommunalvalg, og derfor vil han alligevel fremføre det heroppefra.

Det eneste, som kan anføres som utilsigtet virkning ved dette forslag, er det, der kan ske i de ganske enkelte kommuner, der har en ekstremt høj grundskyldpromille, nemlig at den samme relative forskydning i belastning, som indtræder i alle andre kommuner, vil være et større kronebeløb og derfor kan se ret voldsomt ud for enkelte familier i enkelte kommuner.

Det er de eksempler, hr. Brixtofte har trukket vod på, men de er kun korrekte, hvis man ikke forudsætter det, jeg også klart sag-

de ved førstebehandlingen var regeringens forudsætning, nemlig at disse kommuner i egen interesse og af hensyn til deres borgere nok også ville sætte deres grundskyldpromille forholdsvis meget ned efter vedtagelsen af dette forslag.

Jeg har oven i købet tilføjet – og det kunne hr. Brixtofte måske passende have refereret til, da han alligevel var heroppe og omtalte så meget andet – i en besvarelse til folketingsudvalget, at hvis den tilpasning, som jeg tror vil indtræde helt automatisk, ikke indtræder, vil det for regeringen være anledning til at overveje, om man skal lægge grænser for den primærkommunale grundskyld.

Det er de sammenhænge, vi taler om, og det synes jeg er overordentlig vigtigt at få præciseret, så den demagogi, der har været udfoldet her fra talerstolen, ikke skal fæstne sig som noget, der skulle ligne sandheden.

Boligministeren er også blevet taget til indtægt for ganske mange ting, efter at han havde svaret, at forslaget næppe havde nogen nævneværdig betydning for boligbyggeriet. Det var en besvarelse, der vedrørte forslaget isoleret; hvis man ser på den samlede virkning af de skatteforslag, der diskuteres i denne sammenhæng, kan man i hvert fald med meget stor sikkerhed sige, at der heller ikke for ejerboligbyggeriets vedkommende alene vil være nogen negativ virkning, som kan spores i nogen statistik eller kan dokumenteres eller sandsynliggøres med nogen som helst troværdighed.

Jeg er enig med andre, der har sagt, at hr. Hagen Hagensens forsøg på at inddrage byggeretsdiskussionen og de særlige virkninger, som under alle omstændigheder ville have været for visse husejere med meget små grunde i de kommuner, der ikke ved tidligere vurderinger i samme grad som det meste af resten af landet har anvendt byggeretsprincippet, er fuldstændig uden sammenhæng med dette forslag og dets principielle indpasning i et bedre skattesystem.

Jeg tror ikke, der er anledning til at sige meget andet.

Hr. Waldorff var inde på, at det, der nu skete, var en fortsættelse af en linje, hvor lejeværdibeskatningen og grundbeskatningen fik mindre vægt i det samlede skattesystem. Det er for så vidt rigtigt; for grundskatternes vedkommende er resultatet afhængigt af, om

[Ministeren for skatter og afgifter]

man vurderer belastningen med den nuværende fradragsret eller man ikke gør det. Men det mest interessante er de fordelingspolitiske virkninger, hvordan de enkelte indkomstgrupper og de enkelte befolkningsgrupper berøres, alt efter om de er ejere eller lejere, om de har store eller små ejendomsværdier.

Vi kan være uenige om det samlede resultat, men jeg må fastslå, at det samlede resultat er, at lejerne får en lille lettelse. De lejere, der bor i tæt-lavt byggeri får en forholdsvis mærkbar lettelse. De husejere, der har almindelige, jævne indkomster og almindelige, jævne ejendomsværdier og typiske grundskyldpromiller, kan stort set være ligeglade med vedtagelsen af disse forslag her. De husejere, som har utraditionelle kombinationer af høj indkomst og store ejendomsværdier, vil få en beskeden ekstra beskatning.

Det er de samlede virkninger af disse forslag, og det kan ved anvendelse af ekstreme forudsætninger om, hvordan Albertslund vil fastlægge sin grundskyldpromille i de kommende år, brydes af nogle tværgående virkninger, men hvis ikke disse ekstreme forudsætninger holder, er det billede, jeg her tegner, også generelt det korrekte billede af virkningen af dette forslag og de forslag, det hænger sammen med.

Formanden:

Det er mit indtryk, at flere af ordførerne gerne vil have ordet i anden omgang. Hr. Brixtofte.

Brixtofte (V):

Hr. skatteminister, man klarer ikke en diskussion om skattepolitik ved at sige sludder og vrøvl om modstanderens argumentation. Så let går det ikke; i hvert fald ikke her i folketinget. Ministeren siger, at jeg har ret i mit udsagn om, at 2.000 kr. i forhøjelse selvfølgelig udgør en større andel af en lille indtægt end af en stor indtægt. Det er rigtigt, og dermed bekræfter ministeren, at den samme stigning i kroner og øre rammer dem hårdst, der har de laveste indtægter, i forhold til dem, der har de højeste indtægter. Dermed bekræfter ministeren min argumentation.

Men dertil skal lægges følgende: Det fremgår klart af ministerens svar på spørgsmål i udvalget, at den, der i en kommune

med lav grundskyldpromille har en stor indtægt, også i kroner og øre, vil få en mindre stigning end den, der bor i en kommune med en høj grundskyld, og som har en mindre indtægt. Så også i kroner og øre rammer det hårdere den, der har mindre indtægter i en kommune med en høj grundskyld – det vil især sige socialdemokratiske kommuner – end den, der har en høj indtægt, men som bor i en borgerlig kommune.

Jeg forstår ikke, hvad der er hensigten, men det er nok det ideologiske, at man generelt ønsker at gøre det vanskeligere at have en ejerbolig og vil bruge det offentliges midler til at fremme bygningen af sociale boliger. Det var altså ikke sludder og vrøvl, og den omstændighed, at man er nødt til at bruge den slags udtryk, siger mere om den, der bruger udtrykkene, end om den, udtrykkene anvendes over for.

Hr. Arne Bjerregaard er meget ked af, at der overhovedet er kommet bilag frem i sagen, forstår jeg; der er indtil flere bilag, som hr. Arne Bjerregaard er utilfreds med. Hr. Arne Bjerregaard er utilfreds med, at boligministeren helt ærligt svarer, at dette forslag påvirker boligbyggeriet i nedadgående retning. Hr. Arne Bjerregaard er ked af det og kunne godt have tænkt sig, at det også indgik i forligsaftalen, hvordan bilagene skulle svares. Men der er ikke noget at gøre, hr. Arne Bjerregaard; bilagene fortæller det rigtige, at dette forslag påvirker boligbyggeriet i nedadgående retning; dér har boligministeren helt ret.

Dernæst er hr. Arne Bjerregaard utilfreds med alle de beregninger, som skatteminister selv har fremlagt. Det er ikke venstre, der har lavet disse beregninger, det er skatteministeren, og de viser klart den skævhed, der er i byrdefordelingen mellem forskellige indkomstgrupper som følge af, at dette forslag gennemføres.

Men der var én ting, der interesserede mig i det, hr. Arne Bjerregaard sagde, nemlig at det, der her er sket, ikke er noget, kristeligt folkeparti har givet som indrømmelse; jeg forstod nærmest, at det, der nu sker, er kristeligt folkepartis politik. Det er jo en anden sag, så ved vi det. Så ved vi, at kristeligt folkeparti har den politik, at man ønsker at skærpe beskatningen af ejerboligerne og dermed skabe mulighed for at forøge det sociale

[Brixtofte]

boligbyggeri. Det var en interessant oplysning, hr. Arne Bjerregaard kom med.

Hr. Erhard Jakobsen talte om, at man nu for første gang havde uændret lejeværdi i en række år. Det er ikke rigtigt; tværtimod har man nu for første gang en automatisk stigning i lejeværdien som følge af, at vurderingsgrundlaget skal vurderes op hvert år automatisk i takt med udviklingen i ejendomspriserne.

Dernæst er det sådan, at selv når man tager højde for en nedsættelse af grundskyldpromillerne, hr. Arne Bjerregaard – for det er indlagt i beregningerne – vil byrden af ejendomsskatterne efter skat fordobles som følge af, at dette vedtages.

Jeg forstår, at der er glæde i CD og kristeligt folkeparti og andre steder, når VS går op og siger, at dette her er en gave til parcelhusejerne. Dette forslag er en tilstrækkelig straf mod parcelhusejerne efter SFs vurdering, ikke efter VS' – dér fik vi en lille anskuelsesundersøgning i forskellen mellem de to partier – og derfor stemmer SF for. Jeg må erkende, at det ikke er tilstrækkeligt for VS til, at de også stemmer for, men det er tilstrækkeligt for SF.

Til allersidst: der var en bemærkning i hr. Erhard Jakobsens store politiske tale, som jeg bed mærke i. Efter at hr. Erhard Jakobsen havde beskrevet alle de voldsomme ting, der ville ske, f. eks. at kommunisterne ville vælte ind, hvis vi fik folketingsvalg, og alle de andre ulykker, der ville ske, sagde hr. Erhard Jakobsen: i denne sammenhæng er dette en lille sag. Mon ikke dette, at denne sag – parcelhusejernes sag – er blevet en lille sag, bedre end noget andet udtrykker forskellen i forhold til tidligere tiders holdning?

Formanden:

Vi bliver nødt til at følge ordførerrækken nu, for alle er lige ivrige efter at komme til hele tiden.

Glistrup (FP):

For at bruge et rammende nudansk udtryk, var det, skatteministeren gjorde med den tale, han holdt, at han meldte sig ganske og aldeles totalt ud af den danske virkelighed. Skatteministeren gjorde ikke blot som de andre admiraler, der stod til søs, og som satte klappen for det blinde øje, nej, han sat-

te simpelt hen klappen for samtlige de øjne, han måtte være i besiddelse af, og så sprang han ud i sine fuldstændig vilde betragtninger. F. eks. ytrede ministeren noget i retning af: ja men hvad kan det forhold, at man mister fradragsretten på ejendomsskatter, dog betyde i retning af, at folk ikke kan komme til at bo i parcelhuse? Men den danske politiske virkelighed og det danske samfunds virkelighed er, at parcelhusfolket, særlig den gruppe, der har brug for at bo i parcelhuse, nemlig mennesker fra 25 års alderen til 40 års alderen, i øjeblikket er så hårdt spændt for med de olieafgifter, transportfradragsbegrænsninger, lejeværdibeskatninger og alle andre ting, regeringen har gennemført, at den omstændighed, at man nu yderligere tager fradragsretten for ejendomsskatter fra dem, i masser af tilfælde vil blive det helt afgørende moment, der totalt vælter læsset; hvor gerne de end ønsker at give deres børn en sund opvækst, må de simpelt hen flytte tilbage til Vesterbro-baggården eller aldrig komme væk fra Vesterbro-baggården, fordi man altså nu tager fradragsretten for ejendomsskatter væk.

Så fortsatte skatteministeren i sit blindræveri og sagde: det kan ikke have nogen særlig indflydelse på boligbyggeriet, for når man ser det i sammenhæng med, at man nedsætter de amtskommunale grundskyldpromiller med nogle stykker inden for de næste par år, går det såmænd lige op i forhold til boligbyggeriet. Ja men har skatteministeren ikke opdaget, at når man skal disponere med henblik på sådan noget som, at man vil bygge eller købe et parcelhus, så ser man ikke bare på et år eller to, så er det en betragtning, som går 10, 15 år frem i tiden, og enhver ved, med de spor der skræmmer fra VKR-regeringens tid, at når man ophæver en skattefradragsret, bruger man meget hurtigt anledningen til at lade beskatningsprocenterne vokse op i et enormt omfang. Det gjorde salling hr. Poul Møller, og jeg tror ikke, at hr. Mogens Lykketoft kan handle anderledes som skatteminister i en tid, hvor vi har de kæmpetocifrede, snart trecifrede, milliardunderskud på de offentlige budgetter.

Derfor må enhver sige til sig selv, at man ikke vil gå ind i boligbyggeri, når man må se i øjnene, hvad det er for en skatteplyndring, man ligger åben for, når man ikke længere har den beskyttelse, som der ligger i fradragsretten.

[Glistrup]

Så talte skatteministeren, som han har gjort det ved tidligere lejligheder, om, at der er enkelte kommuner, som har ekstremt høje grundskyldpromiller, og at det i disse enkeltkommuner nok kunne være ret ulykkeligt. Ja men det, der jo vil blive resultatet, hvis det, der med et meget dårligt udtryk kaldes regeringens flerårige handlingsprogram, virkelig skulle blive ført ud i livet, er, at alle kommuner i løbet af nogle få år har grundskyldpromiller, hvorom man vil sige, at Albertslund til sammenligning i øjeblikket er en lavpromillekommune, hvor man er langt nede med grundskyldpromillen, med udskrivningen. Det er jo simpelt hen den aldeles nødvendige konsekvens af den politik, der føres i den danske virkelighed, og som betyder, at man år efter år må tage disse kæmpemilliardunderskud, der akkumuleres med statsobligationsudskrivning. Derfor er det ikke noget særskilt med disse kommuner med høj grundskyldpromille; vi skal vurdere det ud fra, at der er de høje grundskyldpromiller.

Hr. Brixtofte undrede sig over, at hr. Arne Bjerregaard her gav udtryk for, at det ikke var nogen indrømmelse fra kristeligt folkepartis side, men simpelt hen var kristeligt folkepartis politik at afskaffe denne fradragsret. Vi andre har hørt hr. Arne Bjerregaard sige det adskillige gange tidligere, så der var i og for sig ingen grund til at undre sig over det. Hr. Arne Bjerregaard er ikke nogen vejrhane. Hr. Arne Bjerregaard har sagt det samme ved alle andre lejligheder, nemlig at det er kristeligt folkepartis politik. Så den bebrejdelse fra hr. Brixtoftes side var i og for sig uretfærdig over for hr. Arne Bjerregaard.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg finder det nødvendigt at begynde med at fastslå, at CD ikke har ét eneste godt ord at sige om det foreliggende lovforslag, og derfor stemmer vi imod. Så kan man jo diskutere, om det var 45 stemmer fra venstre og de konservative, der ikke var i stand til at forhindre, at denne lov blev gennemført, eller om det var 6 stemmer fra centrum-demokraterne, der ikke var i stand til det.

Men at regne os sammen med dem, der stemmer for lovforslaget, er dog vel alligevel den groveste forkvakling af politisk debat, man overhovedet kan præstere, selv om der er præsteret meget i dag.

Må jeg som svar på det, hr. Brixtofte i sin lille politiske tale sagde om det, han kaldte min »store politiske tale«, sige, at hvis hr. Brixtofte vil argumentere mod noget, der bliver sagt, ville det være rart, om han hørte så nøjagtigt efter, at han argumenterede mod det, der blev sagt, og ikke mod noget, der ikke blev sagt. Da jeg betegnede dette som »en lille sag«, sagde jeg ganske klart og tydeligt, at det var i forhold til den samlede forligsproblemstilling. Det var ikke i forhold til et valg, som jeg omtalte i en helt anden forbindelse. Men det er meget finere politik at stå og fremstille det, som om modstanderen ryster for valg, og at et valg for ham er meget mere betydningfuldt end denne lille sag. Det er en lille, lav politisk måde at diskutere på, og det er sørgeligt, at folketingets sidste arbejdstimer skal spildes på en polemik af denne art.

Bedre er det jo ikke med hr. Ellemann-Jensen, der er begyndt at rende rundt efter sladder, ja, ikke engang sladder, for der kan ikke være nogen, der har sagt det, for det er fuldstændig hen i vejret. Der er kun 6 fremtrædende medlemmer af centrum-demokraternes folketingsgruppe, og hver enkelt af de fremtrædende – de fem andre – ville i hvert fald aldrig vove at henvende sig til regeringen uden først at tale med partiformanden. Jeg har aldrig hørt om, at nogen skulle nævne et ord.

Det, vi sad og ventede på i de dage, var, at V og K kom til os og inviterede os til et samarbejde. Det havde vi grund til at vente, fordi vi havde været i alliance om mange ting. Men vi fik ingen henvendelser.

Det er skæbnens ironi, at det netop er en repræsentant for venstre, der skal tro, at vi opfører os sådan, når man tænker på – og her citerer jeg de konservative for, hvad de sagde, da venstre svigtede 4-partisamarbejdet i sin tid og få timer efter, at man var gået ud af samarbejdet med de tre partnere, gik ind og forhandlede SV-regering med socialdemokratiet. Det er sådan, venstre har gjort, og det er altså det, nogen nu skal have afløb for ved at tro, at sådan gør vi også. Sådan har vi ikke gjort. Det dér er ren og skær korridor-snak.

Men det, der kan være grund til at gøre op, er, hvem det egentlig er, der har udrettet noget med hensyn til skattepolitikken. Hvor meget har venstre og specielt hr. Ellemann-

[Erhard Jakobsen]

Jensen egentlig udrettet, når det gælder om at fritage den danske vælgerbefolkning for truslen om at få rentefradragsretten afskaffet? Hvad gjorde SV-regeringen? Truslen hang over befolkningens hoved hele tiden, mens SV-regeringen sad der.

Da debatten endelig, efter at denne regering havde spillet fallit, var ved at dø hen, hvem rejste den så igen? Det gjorde hr. Ellemann-Jensen, der har fået nedsat et udvalg, vi godt kunne kalde »Uffe Ellemann-udvalget«, for det er det jo i virkeligheden. Det er hr. Ellemann-Jensen, der har ønsket, at denne tanke ikke må dø, men skal holdes ved lige. Den kan vi blive ved med at diskutere.

Der er to partier, der har bidraget kraftigt til, at denne sag ikke bliver til noget i Danmark, før der har været valg igen. Vi har forpligtet socialdemokraterne til ikke at gøre noget i perioden indtil slutningen af 1982, og der er vel ingen, der drømmer om, at det nye valg ikke finder sted omkring det tidspunkt. Det vil sige, at det bliver vælgerne, der kommer til at diskutere rentefradragsrettens afskaffelse, før den kan komme til debat herinde. Det kan man takke kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne for. Her har venstre kun bidraget med dette ene at få tanken genoplivet og nedsat et udvalg, der kan holde den i live, da den omtrent var død.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må indrømme, at jeg ikke havde tænkt, vi skulle have haft så meget på den sidste dag, men jeg synes, at det ordvalg, der bruges, gør det nødvendigt at reagere.

Jeg synes, det er lidt groft, når hr. Glistrup nu begynder at skælde os ud for at være barnemordere. Det er dog lidt hårdt. Jeg håber ikke, at historiens dom skal give hr. Glistrup ret. Det er i al fald min overbevisning, at det modsatte vil vise sig.

Hr. Glistrup siger, at vi skulle have sagt, dette forslag ingen betydning havde, at der ikke var noget principielt i det. Ja men det er det rene sludder. Jeg har ikke sagt, at det ikke havde nogen betydning, eller at det ikke havde nogen principiel betydning. Vi har ikke ønsket dette. Vi har ønsket tre ting: Vi har ønsket at tilgodese de lave indkomster. Vi har ønsket at tilgodese erhvervslivet. Vi har ønsket at fratage kommunerne deres muligheder for at spekulere i at få en lavere

statsskat, så vi andre i visse områder af landet skulle betale det mere, fordi visse kommuner som f. eks. Albertslund kunne spekulere i at have en høj grundskyldpromille.

Derfor kan hr. Brixtofte da ikke genere os med at sige, at han nu har gjort den opdagelse, at vi går ind for dette og har gjort det længe. Det har selvfølgelig hele tiden været vores indstilling også at se på de små indkomster i samfundet, ikke bare som hr. Brixtofte at bruge de små for at værne de store. Det er jo det, han notorisk ønsker.

Hr. Ellemann-Jensen begynder nu også at tage os med. Hvad CD har gjort, skal jeg ikke kunne svare på, men han kom med en bemærkning om, at muligvis også kristeligt folkeparti skulle have henvendt sig til regeringen for at forhindre valg ved sammenbrud af forhandlingerne mellem regeringen og V og K.

Det er en direkte usandhed, og jeg forstår ikke, at hr. Ellemann-Jensen vil lægge øre til den slags ting.

Men når venstre begynder at bevæge sig på det niveau, forstår jeg godt, at deres formand begynder at tale om moralsk krise; jeg kalder det nærmest moralsk forfald.

Hr. Brixtofte taler om, at de lave indkomster visse steder kan komme til at betale mere som følge af dette her end høje indkomster andre steder. Ja men det er da ikke det, sagen drejer sig om. Så skulle hr. Brixtofte samtidig sige, at de steder, hvor de lave indkomster kommer til at ligge højere med hensyn til grundskyldskatten, vil de højere indkomster komme til at ligge endnu højere. Det glæmmer hr. Brixtofte at sige.

Af det bilag, som hr. Brixtofte så gerne har villet referere i Jyllands-Posten, fremgår det notorisk, at den lille indkomst i dag må betale godt og vel 3.000 kr. i grundskat, medens den store indkomst betaler knap og nap 1.600 kr. I det øjeblik vi fjerner fradragsretten, vil den lille indkomst, under forudsætning af at man vil have det samme provenu i kommunen, få en lavere grundskat med 700 kr., medens den højere indkomst selvfølgelig får en tilsvarende stigning på 700 kr., så man får det samme provenu ind. Så kom ikke og fortæl, at det er de små, det går ud over!

Jeg må nok en gang sige, at det er beklageligt, at man på den måde prøver at at bruge tal for at fremme en målsætning, som er imod det, der antydes i det, man skriver,

[Arne Bjerregaard]

nemlig at fastholde, at de store indkomster stadig væk skal have en lavere grundskat end de små indkomster. Det har vi altid været imod, det vil vi stadig væk være imod, og derfor er vi glade for at gennemføre denne lovgivning.

Flygaard (DR):

Jeg vil gerne sige til hr. Glistrup, at den diskussionsteknik, eller hvad man vil kalde det, at beskyjde alle, der ikke netop er af hr. Glistrups opfattelse, for at være socialist, er ikke en rimelig måde at diskutere på. Jeg har igennem mange år været georgist. Det er jeg også den dag i dag, og det tror jeg jeg vil forblive til mine dages ende. Der kan være nogle områder, hvor hr. Glistrup og undertegnede er enige, andre, hvor jeg er enig med regeringspartiet, og endelig kan der være nogle områder – det har vi jo også set – hvor hr. Glistrup og regeringspartiet kan være enige, men hvor retsforbundet har en anden opfattelse.

Når hr. Glistrup fremstiller hele parcelhusproblemet, som tilfældet er, må jeg spørge, om det skal tages som udtryk for, at hr. Glistrup tidligere har haft en socialistisk opfattelse, men nu ikke længere har en sådan socialistisk opfattelse med hensyn til lejeværdibegrebet.

Det var også meget interessant i hr. Glistrups indlæg at notere sig, at han ikke gav fem flade øre for nærdemokratiet, i hvert fald ikke når det drejede sig om at tillade den enkelte kommune og den enkelte amtskommune at fastsætte en højere grundskyldpromille. Men det kunne jo være, at nogle trods alt ville fastsætte en sådan under hensyntagen til, at det ville medføre en lavere indkomstbeskatning. Jeg kan selvfølgelig godt se, at det ikke rigtig passer ind i den plade, som fremskridtspartiet og hr. Glistrup har lagt på om hele dette spørgsmål, så jeg forstår godt, at det set ud fra fremskridtspartiets nuværende standpunkt er en fordel at anlægge et meget centralistisk synspunkt på dette område.

Endelig kom hr. Glistrup med en historisk betragtning om fradragsretten, som jeg gerne vil gøre en enkelt bemærkning til.

Hr. Glistrup henviste til, at man nu havde haft den igennem 6–7 generationer. Ja, så må de have haft et meget kort liv, for hvis vi ser

bort fra ganske få undtagelser, fik vi faktisk først indkomstbeskatningen i 1903, og når man dividerer 7 op i 77, giver det ikke et ret langt levnedsløb.

Poul Schlüter (KF):

Jeg skal ikke bidrage til, at drøftelsen i dag udvikler sig til en repetition af afslutningsdebatten i går, men jeg synes, hr. Erhard Jakobsens udfald – for det var det – mod K og V nødvendiggør et ganske kort svar.

Under de forhandlinger, som i april 1980 umiddelbart efter påske fandt sted mellem regeringen, venstre, det konservative folkeparti og det radikale venstre, og som jo strakte sig over mange dage, oplyste finansministeren ganske åbent og ærligt ved forhandlingernes begyndelse over for os andre, at han, mens forhandlingerne pågik, ville holde kontakt med CD og kristeligt folkeparti. Jeg tør ikke sige, på hvis initiativ disse kontakter blev sat i værk, om det var på de to nævnte partiers eller det var på regeringens initiativ, men jeg synes egentlig, det var meget fair af finansministeren, at han gjorde os andre opmærksom på, at vi ikke sad i en situation, hvor vi var regeringens eneste chance. Vi opfattede det således, at det var regeringens agt – og det er vel heller ikke unaturligt – hvis vi sagde nej til regeringens politik, at søge at få andre til at sige ja. Og sådan gik det.

Jeg vil også minde om den sammenhæng, at firkløversamarbejdet, som vi andre jo tidligere havde sat så stor forhåbning til, på daværende tidspunkt, i april 1980, for længst var opsagt. Det sket gennem de udtalelser, CDs daværende gruppeformand, hr. Brusvang, fremsatte umiddelbart efter valget i oktober 1979.

Men jeg må medgive hr. Erhard Jakobsen, at vi i dag kan konstatere, at venstres og det konservative folkepartis 45 mandater ikke kan forhindre den betydningsfulde aflivning af fradragsretten for ejendomsskatter. Det vil vi konstatere om lidt.

Men jeg synes, det er rigtigt af mig at føje til, at CD som forligsparti utvivlsomt kunne have forhindret det, hvis de havde villet; men de ville ikke.

Det er ikke korrekt, når hr. Erhard Jakobsen under debatten i dag gør gældende, at

[Poul Schlüter]

CD, når det drejer sig om overskudsdeling og rentefradragsomlægning, har sikret sig imod, at man vedtager sådanne foranstaltninger her i salen. Jeg synes, det skal citeres her fra talerstolen, at der på s. 13 i forligspartiernes aftaletekst står, at partierne tager til efterretning, at regeringen i den kommende tid fortsætter sine bestræbelser på at gennemføre 1) overskudsdeling og 2) rentefradragsomlægning.

Så siger man, at regeringen har oplyst, at sådanne beslutninger af tekniske grunde ikke kan få virkning i forligsperioden, men der er altså grønt lys for, at regeringen til oktober, når folketinget på ny træder sammen, søger at skaffe sig et flertal her i salen såvel for obligatorisk overskudsdeling med central fond som for afskaffelse af rentefradragsretten. Det er der grønt lys for; det kan vedtages som lovgivning til efteråret, hvis regeringen kan skaffe sit flertal. Det kan af tekniske grunde ikke komme til at træde i kraft før efter et nyvalg, men det kan vedtages som lovgivning, det kan stadfæstes af dronningen, det kan komme i Lovtidende, det kan blive historiske kendsgerninger.

Af disse tre eksempler: ejendomsskatterne – og det sker i dag – og de to andre muligheder, OD eller ØD og afskaffelse af rentefradragsretten, kan man efter min opfattelse lære, at man somme tider må erkende, at 45 mandater ikke kan få indflydelse, der fører til et godt resultat, medens 6 mandater kan være nok til at bane vej for historiske ulykker.

Christophersen (V):

Jeg vil lige som hr. Poul Schlüter gerne bidrage til, at historieskrivningen finder sted på et så korrekt grundlag som muligt. Det, som kalder mig herop, er hr. Erhard Jakobsens udtalelser om, at det, CD og kristeligt folkeparti sad og ventede på – og, forstod jeg, ventede forgæves på – mens forhandlingerne fandt sted i april sidste år, var en henvendelse fra venstre og det konservative folkeparti.

Her synes jeg der er grund til at gøre opmærksom på, at jeg, mens de forhandlinger fandt sted, på eget initiativ og i forståelse med det konservative folkeparti løbende holdt repræsentanter for såvel CD som kristeligt folkeparti orienteret om, hvorledes

disse forhandlinger udviklede sig. Jeg indrømmer, det ikke var hr. Erhard Jakobsen, jeg holdt orienteret, for han var ikke i landet på det tidspunkt, men jeg holdt hr. Arne Melchior og hr. Chr. Christensen orienteret. Det syntes vi var en naturlig ting, og det tror jeg i øvrigt alle inklusive socialdemokratiet var bekendt med. Derfor er det helt urimeligt at komme nu og påstå, at man ikke blev orienteret; det forholder sig lige præcis omvendt.

I forlængelse af, hvad hr. Poul Schlüter sagde om diskussionen vedrørende rentefradrag, vil jeg i øvrigt henvise hr. Erhard Jakobsen til referatet af den debat, vi førte i salen netop om den sag i forbindelse med arbejdsministerens ØD-redegørelse, hvor hr. Arne Melchior til sidst måtte erkende, at det var ganske korrekt – hvad hr. Poul Schlüter netop har fremført, men som hr. Erhard Jakobsen jo altså bestred indledningsvis – at socialdemokratiet har sin fulde frihed til at arbejde for og at få vedtaget en skattefradragsomlægning og en ØD-lovgivning, også selv om CD måtte være modstander af det.

Ellers vil jeg kun om debatten her sige, at når jeg lytter til hr. Erhard Jakobsens indlæg, når jeg lytter til hr. Arne Bjerregaards indlæg, og når jeg ser på statsministerens ansigtsudtryk, mens det foregår, og mens vi andre nødvendigvis må imødegå, hvad der bliver sagt, så viser det mig ganske tydeligt, at både CD og kristeligt folkeparti føler, at dette her ikke er nogen særlig behagelig debat. Selvfølgelig er den ikke det, for her gennemføres en for socialdemokratiet uhyre vigtig sag, og det generer naturligvis de partier.

Det generer i øvrigt også os andre, af den enkle grund at det jo hermed demonstreres, at én af virkningerne af den slags forlig er, at det først og fremmest giver socialdemokratiet en stærkere position. Det burde man måske også have overvejet, da man i realiteten tilfød, at dette lovforslag nu om et øjeblik får lov til at passere.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Kristeligt folkeparti anfører til støtte for sin opfattelse af, at fradragsretten for ejendomsskatter skal afskaffes, at det vil være at hjælpe de lave indkomster. Sådant er det imidlertid ikke, for når man først har fjernet

[Glistrup]

den skanse, som den lille mands fradrag er – og ejendomsskat er noget, som den lille mand kan trække fra – så ved vi, at skatteplyndrerne vælter ud over landet, og så er det netop de små folk, dem med de lave indkomster, for dem er der flest af, som virkelig bliver ramt af fradragsrettens afskaffelse. Sådan gik det i 1966–67 og med den efterfølgende VKR-regering, og sådan vil det også gå her. De store skal nok finde ud af at smutte udenom; de har så mange andre fradragmuligheder, som de så bare kan sætse mere på, når de mister fradraget for ejendomsskatter, så det er en ren Sven Dufvaldning, som hr. Arne Bjerregaard her gjorde sig til talsmand for.

Hvad angår centrum-demokraterne, der jo klart og tydeligt har givet det afgørende grønne lys for, at dette forslag her kan gennemføres, er det for det første noget, der kaster et perspektiv ud over det, som hr. Poul Schlüter og hr. Christophersen lige har været inde på, nemlig at når de ikke engang kan holde over for det område, kan de så meget mindre holde over for ØD med centrale fonde, hvor de jo har kapituleret i slutningen af det forligsdokument, vi har fået udleveret.

Men hr. Erhard Jakobsen forsøgte at kalde dette her en lille sag. Man skulle ikke tro, det var nødvendigt at undervise hr. Erhard Jakobsen i, hvordan socialdemokratiet har opereret fra 1924 frem til denne dag, nemlig at man gennemfører de såkaldte små sager, sådan at landet ligger åbent. Det var ikke nogen lille sag, da man måtte rømme Sudeterlandet i september 1938, for der fulgte en marts 1939 efter. Dette her er fuldstændig parallelt; man opgiver den afgørende skanse, og så kan skatteplyndrerne rykke frem over for parcelhusfolket og skabe en marts 1939. Derfor er det urigtigt, at dette her er en lille sag, hr. Erhard Jakobsen.

Formanden:

Nu ser jeg, udenrigsministeren ikke er til stede; så måske skal vi lade være med at fortsætte debatten om Sudeterlandet, men gå videre med den sag, der er på dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Der er ikke noget at sige til, at hr. Poul Schlüter starter med et forkert udgangspunkt.

Hr. Poul Schlüter fremstillede det, som om det var mig, der var kommet med et udfald. Nej, inden hr. Poul Schlüter var i salen, kom der en række udfald imod centrum-demokraterne, og det var på den baggrund, jeg tog til genmæle. Jeg ønskede ikke den debat, havde ikke regnet med at tage ordet, men der kom skarpe udfald, og dem svarede jeg på.

I den forbindelse mindede jeg om, hvad hr. Poul Schlüter af gode grunde formentlig ikke ville bekræfte, men må bekræfte, nemlig at de skarpe angreb på venstres optræden i forbindelse med dannelsen af SV-regeringen kom fra det konservative folkeparti, fordi man sagde, at venstre havde svigtet firkloversamarbejdet. Det ligger historisk ganske klart; det har man på bånd, og det har man i Folketingstidende ved mange lejligheder. Det var det, jeg mindede om.

Jeg talte naturligvis om forliget i 1979, for det var det afgørende. Det var i 1979, der var lagt an til det helt store samarbejde mellem de fire gamle partier. Det er det, der var den afgørende debat. Fra 1979 var vi med i enhver forhandling, der kom videre frem. Derfor er der ingen grund til at tale specielt om 1980, for da var sagen jo afgjort. Det var i 1979, det store skisma var, hvor en stor del af landets presse havde lagt op til, at de fire gamle partier nu skulle redde landet.

Det var i den situation, jeg sagde vi ventede på besked fra V og K om, om der var andre alternativer, og det var dér, vi ikke fik nogen som helst besked. Hvad enten jeg nu var i landet eller ej, kom der altså ikke nogen besked af den art.

Jeg må stadig væk fastholde, at det er taktik være kristeligt folkepartis og centrum-demokraternes indsats, at der ikke i hele socialdemokratiets regeringsperiode siden valget i 1979 har været mulighed for at gennemføre noget som helst med OD og noget som helst med at afskaffe rentefradragsretten. Det lader sig ikke gennemføre, uden at vælgerne, forinden loven træder i kraft, vil få lejlighed til at tage stilling til et valg og dermed med lethed kan sørge for, at alt det dér ikke bliver til noget. Det er jo det, der er sandheden.

Jeg skal ikke bruge megen tid på at diskutere hr. Glistrups gode råd om, hvordan man skal opføre sig, når man laver forlig. Det har hr. Glistrup ingen idé om; dér taler han som den blinde om farverne, for han har

[Erhard Jakobsen]

aldrig deltaget i noget forlig af nogen som helst betydning.

Men jeg kan derimod sige, at det er helt afgjort, at vælgerne bestemmer. Det er vælgerne, der har bestemt, at der skal være en socialdemokratisk regering nu; det er vælgerne, der ved næste valg bestemmer, om der skal være rentefradragsretsafskaffelse og OD her i landet, og det er centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti, der takket være forliget har forhindret, at en afgørelse har fundet sted, uden at vælgerne har fået lejlighed til at blive spurgt om det. Det var det, jeg sagde i første omgang.

(Kort bemærkning).

Chr. Christensen (KrF):

Hr. Christophersen sagde for lidt siden, at det var forståeligt, at denne debat måtte være ubehagelig for kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne. Det er jeg enig med ham i. Den er særdeles ubehagelig, fordi kristeligt folkeparti af en tidligere samarbejdspartner har fået antydet en holdning og en fremfærd, der er direkte usand.

Som jeg meddelte her i går, ønskede man ikke kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne med – i modsætning til vores forslag i de forhandlinger, der pågik sidste forår. Det ønskede man skulle ske mellem de fire gamle. Men det, man her har antydet, var, at årsagen til, at det brød sammen, kunne være den, at kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne stod i korridoren og ventede på at blive kaldt ind, og at regeringen var indforstået med at kunne have optaget forhandlinger med disse to partier, når det brød sammen. Det er direkte usandt.

Kristeligt folkeparti har ikke haft nogen form for kontakt med regeringen med henblik på at indgå i forhandlinger, såfremt de fire gamle partiers forhandlinger brød sammen. Vi var jo blevet henvist til ikke at være med i forhandlingerne. Først da sammenbruddet var en kendsgerning – jeg tror, der gik et par dage – kom der en henvendelse fra statsministeren med en indbydelse til at deltage i forhandlinger angående den økonomiske situation, og den modtog vi. Men først på dette tidspunkt.

Formanden:

Der er flere, der beder om ordet, men der er 179 i salen, og alle sidder og fægter og råber. Tag det nu helt roligt, jeg har dem alle sammen, og vi kommer hjem engang ud på natten.

Vi kan jo holde et par pauser til at spise nu og i aften, så det hele bliver klaret.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg tager det også roligt.

Formanden:

Når man har været i dette hus i så mange år og været en lille, stille og rolig mand, kan man ikke tage hele det temperament. Det må man jo forstå.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Ja, nu var formanden ved helt at tage ordet fra mig.

Hr. Christophersen sagde, at det, der nu gennemføres, er en socialdemokratisk mærkesag. Ja, det er det samme, som jeg før måtte fremføre over for hr. Brixtofte. Jeg er nødt til at sige, at jeg har ønsket det i mangfoldige år, og jeg har fremført argumenterne for det i mit sidste indlæg. Derfor synes jeg, det er mærkeligt, at venstres formand stadig væk postulerer, at vi har bøjet os for noget fra socialdemokratiet på dette område. Vi har ønsket retfærdighed på dette område, og derfor er vi gået ind for forslaget, som det er, og har været med til at udforme det.

Jeg er da glad for, at hr. Glistrup klart indrømmer, at lovforslaget, som det foreligger, er til fordel for de små, men det, hr. Glistrup er bange for, er, at man fjerner en barriere, således at de små indkomster i fremtiden kan komme til at betale højere grundskatter. Men dér kan jeg berolige hr. Glistrup. Det er i alt fald min erfaring, at man rundt omkring i kommunalbestyrelserne – og jeg fik en enkelt gang lov til at sidde i en kommunalbestyrelse – når de store indkomster kommer til at mærke, at grundskatterne begynder at trykke, hvad de ikke har gjort før for de store, nok skal få forhindret, at grundskatterne stiger alt for meget.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

[Finansministeren]

Når jeg beder om ordet, er det, fordi hr. Poul Schlüters indlæg kunne give det indtryk, at der under regeringens forhandlinger med venstre, de konservative og radikale i foråret 1980 foregik sideløbende forhandlinger med andre partier, og at regeringen havde sikret sig, at et flertal var parat til at træde til, hvis forhandlingerne med V, K og R ikke førte til et resultat. Jeg må klart afkræfte, at der var en sådan situation til stede.

Da det viste sig, at venstre og de konservative ikke ville have den indflydelse, det giver at påtage sig et medansvar for den økonomiske politik, fortsatte regeringen forhandlingerne med de radikale og inddrog kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne i forhandlingerne. Disse forhandlinger startede, uden at vi havde sikkerhed for, at de kunne føre til et resultat.

Men jeg skal da gerne benytte lejligheden til at sige, at regeringen er meget tilfreds med, at det lykkedes at få et resultat med de pågældende partier, således at vi har kunnet videreføre disse resultater også for 1982.

(Kort bemærkning).

Poul Schlüter (KF):

Det er jo meget charmerende, at finansministeren nu dementerer, hvad jeg ikke har sagt. Finansministeren har en fortræffelig hukommelse – det ved jeg – så han husker, at jeg i mit indlæg for få minutter siden ikke hævdede, at regeringen sideløbende førte forhandlinger med de øvrige partier. Jeg sagde ordret, at finansministeren åbent og ærligt orienterede os andre om, at han, finansministeren, ville holde kontakt med de andre partier. Det fremgår i øvrigt også af de skriftlige referater, vi har optaget over forhandlingernes forløb.

Så skal jeg blot sige følgende til hr. Erhard Jakobsen. Jeg husker, at CD, da det som parti kom ind i folketinget, som noget af det første indledte felttoget her i salen mod ejendomsskatterne, det felttog, som hr. Erhard Jakobsen på så mange andre måder tidligere som medlem af den socialdemokratiske gruppe og også som borgmester i Glad-saxe førte. I dag står vi over for at skulle afskaffe fradragsretten for ejendomsskatterne. Hvilken slutsten efter så mange års kors-tog mod grundskatterne!

Så én ting til, hr. Erhard Jakobsen. Der står ikke i forligsteksten, at der skal være valg, inden regeringen med et folketingsflertal i ryggen kan vedtage love om OD eller om afskaffelse af rentefradragsretten; det er en misforståelse. Der står intet i forligsteksten om, at der først skal være valg. Men lad os håbe, at der bliver det, og lad os håbe, at CD, hvis det går sådan, at regeringen skaffer sit folketingsflertal til efteråret, er enig med os andre i, at vi skal have det valg, så befolkningen kan blive spurgt; men det står ikke i forligsteksten.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

På et eller andet tidspunkt får vi en afskrift af de mange ord, der er sagt her i dag; den kan måske endda fremskaffes på et tidspunkt senere i dag. Når den kommer, vil jeg bede hr. Chr. Christensen prøve at læse, hvad det egentlig var, jeg spurgte hr. Erhard Jakobsen om, da hele denne meningsudveksling startede.

Jeg antydede ikke, at man fra kristeligt folkepartis side skulle været gået til regeringen. Jeg spurgte hr. Erhard Jakobsen, om han ville afvise, at et medlem fra CDs gruppe havde gjort det. Det var et fremtrædende medlem, men nu siger hr. Erhard Jakobsen, at alle er fremtrædende, og det tager jeg naturligvis for gode varer.

Hr. Arne Bjerregaard påstod i en af sine korte bemærkninger, at jeg skulle have beskyldt kristeligt folkeparti for at være gået med. Det har jeg ikke gjort; det var noget, hr. Arne Bjerregaard sagde. Men læs nu det, når det kommer, og lad os så blive fri for at diskutere fantomer her i salen.

Formanden:

Jeg har efterhånden indtrykket af, at de fleste korte bemærkninger drejer sig om noget, der ikke er sagt, før det er trykt. Skal vi så ikke snart se at få afsluttet de korte bemærkninger, for ellers tror jeg, der er 160 medlemmer, der også godt vil have ordet.

Niels Helveg Petersen (RV):

Flere medlemmer har været inde på, at dette ikke var nogen behagelig debat. Jeg synes også, at en debat, der føres på det ni-

[Niels Hølvæg Petersen]

veau, at vi her skulle diskutere børnemord, ikke er særlig behagelig.

Når jeg tager ordet, er det, fordi jeg gerne vil bidrage til at punktere den dolkestødslegende, som hr. Ellemann-Jensen nu er på vej til opbygge. Det, som er hele meningen med at bringe beskyldningerne mod CD ind i billedet, er jo nemlig at sige, at socialdemokratiet og det radikale venstre forhandlede med venstre og de konservative sidste forår på skrømt, at det ikke var alvorligt ment, og at vi i virkeligheden ikke ønskede et resultat, for man havde jo sikret sig til anden side. Nu forstår jeg, det ikke er kristeligt folkeparti, men udelukkende CD, det drejer sig om.

Dette vil jeg afkræfte. Som vi oplevede det i den radikale gruppe, forhandlede vi for alvor for at prøve på at skabe en aftale mellem socialdemokratiet, venstre, de konservative og det radikale venstre. Det tog os, hvis jeg ikke husker helt forkert, 14 dage at nå til det resultat, at det desværre ikke kunne lade sig gøre. Vi beklagede det.

Senere viste det sig, at det kunne lade sig gøre at skabe et andet firkantet forlig. Det var vi tilfredse med. Men det er forkert, hvis det får lov til at blive stående som en legende om de forhandlinger, vi førte, at de ikke blev ført for alvor. Som vi oplevede det, var det forhandlinger, der blev ført for at nå et resultat. Vi beklager, at det ikke lykkedes.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Når eller hvis denne debat får en ende, kommer der en afstemning, og ved den afstemning vil det gå sådan, at de partitaktiske krumspring og manøvrer fra de tre små forligspartiets side, som vi nu har hørt om, vil føre til det samme, som vi kom til i sagen om eksklusivaftalerne, nemlig at vi får den socialdemokratiske vilje gennemført, at vi får afskaffet fradragsretten for ejendomsskatter.

Så forsøgte hr. Arne Bjerregaard at trøste os med, at det ikke vil gå så slemt, idet man ude i kommunalbestyrelserne ikke vil benytte sig af den mulighed, man derved får for at få nogle gevaldige ekstra skatteindkomster, fordi hver promilles forhøjelse af grundskylden jo vil give mange flere skattekroner, end den gør reelt, så længe vi har fradragsretten. Men det kan bare ikke nytte noget, at hr. Arne Bjerregaard trøster sig med det, for det er en

falsk trøstespisning. Situationen er den, at kommunalbestyrelserne, der altså nu får tilbudt, at de ved at forhøje grundskyldpromillerne år efter år med nogle stykker kan få nogle ekstra skatter ind, nærmest bliver tvunget til det som den selvfølgelig konsekvens af den underskudspolitik i den offentlige sektor, som føres af de selv samme fire forligspartier, der er skyld i den misere, vi her kommer ind i. Derfor bliver det simpelt hen nødvendigt for kommunalbestyrelserne, når de skal skaffe dækning i deres regnskaber, at sørge for at stemme for disse meget store forhøjelser af grundskyldpromillen.

Jeg kan forstå, at hr. Flygaard smiler, men jeg kan ærlig talt ikke forstå, at hr. Arne Bjerregaard glæder sig.

Formanden:

Mon der ikke nogenlunde snart kan finde en afslutning sted? Der er tre, der har bedt om ordet for korte bemærkninger – nå, nu kommer hr. Hagen Hagensen til. Vel, hr. Arne Melchior for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Formanden har jo været meget tolerant i denne debat, og derfor må jeg bede om følgende bemærkning:

Den legendariske Dreyfusaffære i Frankrig i sidste årti af forrige århundrede . . . (*Storuro i salen*) – må jeg få lov til at sige sætningen til ende? – (*Formanden: Ja!*) . . . startede med, at en rengøringsdame pillede et stykke papir op af en papirkurv hos en militærattaché. Affæren fik en lille lokal udløber, da en rengøringskone for nogle år siden pillede et stykke papir op af daværende statsminister Jens Otto Krag's papirkurv og lod sedlen gå videre til Ekstra Bladet.

Nu har vi ikke haft Ekstra Bladet i nogle måneder, men det ser ud til, at der er nogen, der savner sladrespalterne. Jeg er forbløffet over, at en mand, som jeg respekterer højt, nemlig det konservative folkepartis leder, hr. Poul Schlüter, i dag har brugt en metode, som et par enkelte medlemmer – jeg understreger: et par enkelte medlemmer – af fremskridtspartiets gruppe er begyndt at bruge i den senere tid, nemlig at referere ting, der ikke er til referat. Uanset hvad finansministeren måtte have sagt, da han sad sammen

[Arne Melchior]

med de fire partier, om, hvem han ville orientere eller ej – jeg aner det ikke, for jeg var ikke til stede, og det må de herrer selv diskutere – vil jeg advare imod den utilstede- lighed og uanstændighed . . . (*Afbrydelse*). Jo, hr. Poul Schlüter har her sagt, at finansministeren skulle have orienteret de fire gamle partier om, hvem han ville holde kontakt med. Om finansministeren har sagt noget sådant eller ej, er efter min opfattelse af, hvordan parlamenter virker, og hvordan dette parlament virker, ikke til referat fra dette sted, og jeg vil gerne advare imod, *hvor* dybt man kan begive sig hen med sladder og det, der er ringere end sladder. (*Tilråb*).

Formanden:

Nu tror jeg, vi skal se på et eller andet tidspunkt at få afsluttet. Vi har en mulighed for at bruge forretningsordenens § 31 om afslutning af forhandlingerne. Den har ikke været brugt endnu, i den tid jeg har været formand, men jeg agter at bruge den inden ret længe, hvis forhandlingerne ikke kan finde deres afslutning.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg synes, det er udmærket, at der opstår en meget stor uvilje i denne sal mod en debat af denne art. Men må vi så have lov til at minde om, hvem der startede den? Denne debat er startet af hr. Ellemann-Jensen og blev klart fulgt op af andre. Hr. Ellemann-Jensen kom med en påstand om, at et fremtrædende medlem af centrum-demokraterne skulle have henvendt sig til regeringen for at falde de andre partier i ryggen. Det har startet denne debat.

Jeg kan godt forstå, at hr. Christophersen synes, det er en ubehagelig debat. Det ubehagelige ligger i, at vi tillod os at svare, og finansministeren har nu klart og tydeligt tilbagevist både det, som hr. Ellemann-Jensen var inde på, og det, som hr. Poul Schlüter var inde på.

Det er sørgeligt, at debatter her i tinget om sådan noget som ejendomsskatter skal ende i insinuationer og angreb på så løst et grundlag, som det har været tilfældet i denne sag. Tilbage står, at vi nu får en afstemning, og ved denne afstemning – gentager jeg – ser jeg med glæde hen til, at hr. Poul Schlüters, hr.

Christophersens og hr. Glistrups mange, mange, mange stemmer, som de altså ikke har brugt i rette tid, nu får lejlighed til at redde denne sag, som centrum-demokraterne med 6 fremtrædende medlemmer ikke er i stand til at klare.

Formanden:

Jeg vil nu stille *forslag om afslutning af forhandlingerne* efter forretningsordenens § 31, som lyder:

»Finder formanden, at forhandlingerne drages utilbørligt i langdrag, kan han foreslå deres afslutning. Tinget træffer da afgørelsen uden forhandling, efter at navnene på dem, der har forlangt ordet, er oplæst.«

I dette øjeblik står på min liste hr. Flygaard, hr. Hagen Hagensen, hr. Kurt Hansen, hr. Brixtofte og ministeren for skatter og afgifter.

Jeg foreslår altså, at forhandlingerne afsluttes, når de, der er indtegnet, og hvis navne jeg lige har læst op, har haft adgang til at få ordet. Ønskes der afstemning om mit forslag? (*Glistrup: Ja*). Vi må så stemme om mit forslag:

Forslaget om forhandlingernes afslutning vedtoges med 132 stemmer mod 23.

Formanden:

Herefter afslutter vi debatten med de indtegnede talere, der ønsker ordet. Først har hr. Flygaard ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Det har for så vidt været meget interessant at følge dette borgerlige opgør, for som et sådant må man jo betragte den diskussion, der har været ført her i tinget det sidste stykke tid. Jeg synes imidlertid nok, at det er en helt urimelig anklage og bebrejdelse, venstre, de konservative og fremskridtspartiet retter mod centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti: at de har svigtet det, de har stået for. For hvis man bedømmer situationen, som den foreligger på nuværende tidspunkt, kan man konstatere, at regeringen har flertal for det foreliggende lovforslag også uden om de 3 forligspartier, og på den baggrund kan

[Flygaard]

man nok undre sig over det hundeslagsmål, der har været på den borgerlige fløj.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil først have lov til at gøre en bemærkning helt på mine egne vegne, og den er forårsaget af, hvad hr. Arne Melchior sagde før heroppe om, hvad man kan og ikke kan. Han tiltog sig en rolle som vogter af, hvad dette ting kan og ikke kan. Jeg vil gerne sige, at der i dette ting i årenes løb har været enkelte, der har siddet her i så mange år, at de har kunnet optræde sådan, men hverken hr. Arne Melchior eller jeg eller andre, der bare har været her i nogle år, kan tage sig den rolle på, og det klæder ikke nogen at gøre det.

Der næst vil jeg sige, at hele den debat, vi har haft, siges at skyldes et udfald mod CD. Det er nu ikke tilfældet. Forholdet er det, at man har foreholdt navnlig CD, hvad de er årsag til. Hvis man kalder dette for et udfald, ja, så må man have lov til at gøre det, men det er jo undertiden således, at den, der føler at have gjort noget, der er forkert, ikke vil erkende det og så søger at gå udenom. Lad det ligge nu, vi er antagelig helt til ende med dette.

Jeg skal blot have lov til at vende tilbage til selve lovforslaget, som nu om et øjeblik kommer til afstemning, og fastslå, at her indfører man noget, som man gerne vil have indført fra den socialistiske del af dette ting, og det sker udelukkende, fordi et enkelt parti ikke har kendt sin besøgstid til at gøre den indflydelse gældende, som vi erkender at vi med mange stemmer ikke kunne have gjort, fordi vi ikke er med i en aftale. Det var de andre. De ville gerne, sagde de. De kunne have hindret dette, og jeg beklager dybt, at de ikke har gjort det, men til gengæld er årsag til, at flertallet skabes til venstre i denne sal.

Jeg synes, det er beklageligt for de mange, det går ud over, og jeg vil gerne sige, at jeg synes, ordene er blevet brugt før her i dag, at man var i en moralsk krise – det var hr. Arne Bjerregaard, der nævnte det. Jeg tror, der er nogle, der må føle det sådan. Vi vil længst muligt søge at hindre, at dette bliver til lov, for det er så urimeligt over for så mange, og hvad bliver så det næste?

Kurt Hansen (VS):

For to dage siden var der her i folketingsalen en relativt kort meningsudveksling mellem en VSer og en SFer. Vi havde i denne sag en forskellig vurdering af tingene. Dette førte til, at et fremtrædende medlem af venstres gruppe, nemlig hr. Ivar Hansen, for på talerstolen og sagde – og jeg citerer frit fra hukommelsen: »Det er egentlig temmelig irriterende med disse ideologiske opgør på venstrefløjen.« Det er ærgerligt, at vi ikke kan få hr. Ivar Hansens vurdering her fra talerstolen i dag af situationen, hvor det borgerlige skuespillersamfund stiller sig offentligt til skue.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Vi har fået repeteret nogle beklagelige kendsgerninger i dansk politik. For det første, at selv beskedne ændringer, der blot berører nogle husejere negativt, men virker i retning af et mere rationelt skattesystem, kan rejse en stor og dramatisk debat. Det er det første, vi har konstateret.

Det andet er, at vi har fået konstateret hr. Brixtoftes notorisk letfærdige omgang med tal. Hr. Brixtofte siger »skatteministerens tal«; der er i praksis tale om de spørgsmål, hr. Brixtofte selv har stillet og fået svar på, men det var nogle urealistiske forudsætninger.

For det tredje: vi har fået konstateret hr. Glistrups notorisk letfærdige omgang med kendsgerninger i det hele taget. Det, der er blevet repeteret, er jo, at man fra venstres, de konservatives og fremskridtspartiets side åbenbart mener, man kan bilde husejervælgerne ind, at landets største parcelhusejerparti, socialdemokratiet, er deres bitre fjende, og at man ad den vej kan sikre sig mere end den sædvanlige tredjedel af stemmerne. Jeg tror ikke, det vil lykkes, men det er klart, at det er det, der har været bestræbelsen i det sidste par timers debat.

Jeg er også nødt til at gøre en enkelt bemærkning til hr. Poul Schlüter, som var inde på, om regeringen nu i efteråret . . .

Formanden:

Når ministeren gør bemærkninger til en enkeltperson, beder jeg om, at de så har en

[Formanden]

form, der tager hensyn til, at hr. Poul Schlüter ikke kan få lejlighed til at svare.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Det er en orientering. Hr. Poul Schlüter var inde på, at regeringen antagelig i efteråret ville komme med et forslag om rentefradragets afskaffelse. Regeringen kommer ikke med noget forslag om rentefradragets afskaffelse i efteråret. Regeringen kommer heller ikke i en fjernere fremtid med noget forslag om rentefradragets afvikling, men muligt nok om begrænsninger i rentefradraget i stil med det, der tidligere har været foreslået. Det vil imidlertid blive i en form og et tempo, der ikke vælter budgettet for almindelige mennesker i eget hus, og det vil blive set i sammenhæng med lavere trækprocenter og en væsentlig forlængelse af proportionalstrækket.

Formanden:

Ja, så slutter denne lidenskabelige debat – til glæde for nogle, til sorg for andre, men færdige er vi. Jeg kan altså ikke bruge den sædvanlige vending: »Der er ikke flere, der ønsker ordet.« Jeg tror godt, jeg kunne lokke hr. Glistrup op, hvis jeg forsøgte på det, men jeg skal lade være. Vi går til afstemning.

(Poulsgaard protesterer kraftigt).

Hr. Poulsgaard må lige dæmpe sig en lille smule.

(Poulsgaard protesterer fortsat).

Ja men hvis hr. Poulsgaard vil have lov til at opholde sig i salen resten af dagen, skal han overholde forretningsordenen. Vi kan ikke have, at han sidder og demonstrerer midt i salen. Vi er ikke så glade for demonstrationer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 94 stemmer mod 61.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Formuenedslag for visse erhvervsaktiver).

(Lovforslag nr. L 223. Fremsat 8/5 81. Første behandling 13/5 81. Betænkning 26/5 81. Anden behandling 1/6 81).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg skal bestræbe mig for ikke at jukke på de ømme samvittigheder, hverken i kristeligt folkeparti eller hos de radikale – eller især på hr. Erhard Jakobsens meget dårlige samvittighed. Jeg forstår, at man er utilpas og farer op som trolde af en æske, når man bliver konfronteret med det dårlige, man har gjort.

Jeg skal sige, at vi er ikke med i noget forlig om disse love. Når vi alligevel stemmer, er det i et lønligt håb om, at vi endnu kan holde liv i de spinkle dele, der er tilbage af dansk erhvervsliv. Byggebranchen er jo nedlagt. Der er kun dem tilbage af dem, der beskæftiger sig med håndværk, der arbejder for de almennyttige boligbyggerier. Alt andet, erhvervsbyggeri, privat parcelhusbyggeri osv., er nedlagt.

Hvis man var realistisk, skulle man vel være nået dertil nu, hvor man kunne sige: nu kan vi lige så godt opgve ævred. Men i håb om, at erhvervslivet kan leve lidt endnu, skal vi altså, på trods af at der er hældt meget vand ud af ørerne i kristeligt folkeparti, og skønt hr. Erhard Jakobsen har været meget ilter, støtte dette, som er en luns kød til det betrængte erhvervsliv.

Rahbæk Møller (SF):

Vi vil stemme imod det foreliggende lovforslag. Vi vil ikke hermed give anledning til den misforståelse, at der er tale om en nettolempelse af formueskatten. Vi er godt klar over, at dette skal ses i sammenhæng med, at man samtidig undlader at forhøje bundgrænsen i forbindelse med den nye vurdering, og at de to ting ophæver hinanden. Men vi er principielt tilhængere af en høj formueskat, og som en konsekvens heraf vil vi stemme